

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. J. Kanderu a JUDr. J. Serbovej, v trestnej veci obžalovaného **R. O. a spol.** pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. februára 2010 v Bratislave odvolania obžalovaných R. O., J. P., R. O., M. T., R. D., J. B. a L. F., ako aj odvolateľky M. L., družky obžalovaného J. B. a odvolanie poškodeného E. A. proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1T 14/2007, a odvolanie obžalovaného R. Č. podané proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku z 30. marca 2009, sp. zn. PK-1 T 15/2008, a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. **z r u š u j ú s a:**

- rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1 T 14/2007, v celom rozsahu a
- rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku z 30. marca 2009, sp. zn. PK-1 T 15/2008, v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. trestné veci obžalovaného R. O. a spol. a obžalovaného R. Č. vedené na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 a PK-1 T 15/2008 **s a v r a c a j ú** Špecializovanému trestnému súde v Pezinku, aby ich v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku zo 17. februára 2009, sp. zn. PK-1 T 14/2007, boli obžalovaní **R. O., J. P., R. O., M. T., R. D., J. B. a L. F.** uznaní za vinných z nasledovných trestných činov:

V bode I. rozsudku všetci menovaní obžalovaní z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na tom skutkovom základe, že

I. v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2007 obžalovaný R. O. (spolu s inou obvinenou osobou, ktorá je menovaná v rozsudku, ale nebola uznaná za vinnú, lebo sa vedie voči nej samostatné trestné konanie), postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v Košiciach. a širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli z tých vyššie menovaných obžalovaných, ktorí boli uznaní za vinných, obžalovaní J. P., R. O., R. D., J. B. a L. F. (a okrem toho ako jej členovia sú menovaní ďalší obvinení, ktorí neboli uznaní za vinných, ale sú trestne stíhaní v dvoch veciach vylúčených prvostupňovým súdom na samostatné konania a členom zločineckej skupiny mala byť aj osoba R. G., ktorá bola síce obvinená v prípravnom konaní, ale bola vylúčená z predmetnej trestnej veci na samostatné konanie a v predmetnej veci vystupovala ako chránený svedok) a obžalovaný M. T. bol činný pre túto zločineckú skupinu, tým že konal v prospech nej (spolu s ďalšími dvomi v rozsudku menovanými obvinenými trestne stíhanými vo vylúčených veciach v samostatnom konaní), pričom zločinecká skupina bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy s cieľom získania finančného zisku a materiálnych výhod.

V bode II. rozsudku

- obžalovaný R. O.

z návodu na trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001. a

- obžalovaný J. P.

ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001

a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 na tom skutkovom základe, že

II. obžalovaný R. O. ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný J. P. ako člen zločineckej skupiny obžalovaný R. O. (spolu s ďalším obvineným trestne stíhaným v samostatnej trestnej veci) v presne nezistenom čase v K. na ulici L. č. X., v mieste bydliska R. O., prikázali obžalovanému J. P., aby usmrtil R. S. a za tým účelom obžalovaný J. P. spolu s R. G. dňa 23. februára 2001 okolo 20.15 hod. v Košiciach v strede spojnice ulíc Na Kalvárii a Krupinskej., oproti vodojemu, čakali na R. S. v motorovom vozidle Škoda Favorit bielej farby, nezisteného evidenčného čísla, ktorého vodičom bol R. G., následne obžalovaný J. P. v úmysle usmrtiť poškodeného vystrelil jednu dávku zo samopal vzor 58 smerom na približujúce sa vozidlo poškodeného zn. Volkswagen Golf e. č. X, ktoré viedol R. S., ale tohto nezasiahol, pričom v čase skutku obžalovaný J. P. prechovával samopal vzor 58 bez povolenia.

V bode III. rozsudku

- obžalovaný R. O.

z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. h/ Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 a

z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 a

- obžalovaný L. F.

z trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 7. 2001 na tom skutkovom základe, že obžalovaný R. O. ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný L. F. ako člen zločineckej skupiny, obžalovaný R. O. i napriek tomu že spáchal skutok popísaný v II. bode rozsudku, dňa 7. apríla 2001 okolo 01.00 hod. v obci V. B., v kuchyni rodinného domu č. X., patriaceho E. Č., v prítomnosti obžalovaného L. F. (a ďalších troch osôb menovaných v rozsudku, ktorí sú trestne stíhaní každý v samostatnej trestnej veci), krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky, ráže 9 mm, s namontovaným tlmičom výstrelov, v úmysle usmrtiť, strelil do zátylku hlavy J. F., čím mu spôsobil priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, pričom obžalovaný R. O. v čase skutku prechovával krátku guľovú zbraň nezistenej značky

ráže 9 mm, s namontovaným tlmičom výstrelov, bez povolenia a obžalovaný L. F. (spolu s ďalšími tromi osobami) odstránili stopy z miesta činu a telo J. F. zakopali pri obci M. T. s cieľom zakryť spáchanie trestného činu a jeho páchatel'a.

V bode IV. rozsudku

- obžalovaný R. O.

návod na trestný čin vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b/, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 a

- obžalovaný J. P.

ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 a trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 na tom skutkovom základe, že obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný J. P., ako člen zločineckej skupiny obžalovaný R. O. i napriek tomu, že spáchal skutky popísané v II. a III. bode rozsudku, v novembri 2001 v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste v K. vydal príkaz obžalovanému J. P. (a ďalšej v rozsudku menovanej osobe R. G.), aby usmrtili M. A. a za tým účelom obžalovaný J. P. spolu s R. G. dňa 11. novembra 2001 v čase okolo 02.00 hod. pri parkovisku pred B. T. v M. nad B., v okrese K., spoza kríkov, kde čakali na poškodeného, obžalovaný J. P. v úmysle usmrtiť ho, opakovane vystrelil zo samopalu zn. K. na M. A., keď tento vyšiel z baru. a nastupoval do vozidla zn. Volkswagen Golf Variant,, E.. č. X, pričom výstrely ho zasiahli do oblasti brucha, horných a dolných končatín, čím došlo ku vzniku vážnych zranení a následne k vzniku šoku po úraze a krvácaní, ktorý viedol k smrti M. A. toho istého dňa, pričom obžalovaný J. P. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov bez povolenia.

V bode V. rozsudku

obžalovaný J. B. z trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002, z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. d/ Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 a z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 na tom skutkovom základe, že

R. N. (ktorý je trestne stíhaný v samostatnom konaní) v úmysle dosiahnuť zmenu výpovede svedka J. B., ktorý vypovedal v trestnom konaní proti jeho nevlastnému bratovi P. O., naplánoval a zorganizoval útok na J. B., ktorého sa okrem R. N. zúčastnili aj obžalovaný J. B. a ďalšie dve obvinené osoby, trestne stíhané v samostatných konaniach, ktorí dňa 22. januára 2002 okolo 18.30 hod. v Košiciach na ul. Bašťovanského č. 11, na požičanom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf VR6 čiernej farby maskovaní čiernymi kuklami na hlavách a v tmavom oblečení, R. G. polial benzínom vchodové dvere bytu majiteľky M. H., ktorá sa v tom čase v byte zdržiavala so svojou dcérou N. H. a svojim priateľom J. B., rozliaty benzín zapálil J. J., čím došlo k vzniku požiaru, ktorý sa rýchlo rozšíril na bytové jadro uvedeného bytu, R. N. a obžalovaný J. B. začali strieľať z brokovníc do okien uvedeného bytu, R. N. zo strany ulice a obžalovaný J. B. z druhej strany bloku zo strany kuchyne bytu, pričom J. B., M. H. a N. H. museli v dôsledku požiaru opustiť byt vyskočením z okna, keďže bezprostredne hrozilo rozšírenie požiaru a výbuchu plynu, musel byť byt ihneď odpojený od prívodu elektrickej energie a plynu, pričom vo vchode bytového domu sa v tom čase nachádzalo najmenej desať ľudí, čím M. H. spôsobili škodu vo výške 221.937,70 Sk (7.366,98 Eur), M. S., rod. V., škodu v sume 77.495,80 Sk (2.572,39 Eur) a S. B. D. K. škodu v sume 145.205,- Sk (4.819,92 Eur), pričom J. B. prechovával v čase skutku brokovnicu bez povolenia.

V bodoch VI. a VII rozsudku

obžalovaný R. O. z návodu na trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 257 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. 6. 2005 na tom skutkovom základe, že VI. obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny, v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste pred 13. januárom 2004 vydal pokyn osobe R. N., aby zabezpečil opätovné vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby a na základe toho R. N. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. B., P. K., J. J., M. M., Ľ. V., a R. G., ktorí dňa 13. januára 2004 okolo 18.05 hod. spolu s R. N., všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, sa presunuli na dvoch odcudzených motorových vozidlách Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu S. č. X v K. k objektu, v ktorom sa nachádzajú herne L. a M., pričom v jednom motorovom vozidle sa nachádzali R. N. Ľ. B. P. K. a Ľ. V. a v druhom motorovom vozidle M. M., J. J. a R. G., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne jedna skupina

vošlo do herne M. a druhá do herne L., v ktorých sekerami a baseballovými palicami rozbili výherné hracie automaty, pričom tí, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obžalovaným poškodiť celkom 18 kusov výherných hracích automatov rôznych typov, strelné zbrane a síce samopaly vzor 24 alebo vzor 26 mali R. N. a R. G., hracie automaty rozbíjali J. J., M. M. Ľ. V. Ľ. B. a ako vodiči boli P. K. a R. G., čím poškodením výherných hracích automatov obžalovaní spôsobili spoločnosti N. N. A., s. r. o. B. škodu v sume 59.903,13 Sk (1.988,42 Eur) a spoločnosti K.-S., s. r. o. K. škodu v sume 66.107,28 Sk (2.194,36 Eur),

VII. obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste pred pred 13. januárom 2004 vydal pokyn osobe R. N., aby zabezpečil opätovné vyplácanie peňazí majiteľmi hracích automatov v prospech nezistenej súkromnej bezpečnostnej služby, následne R. N. zorganizoval skupinu osôb v zložení Ľ. B., P. K., J. J., M. M., Ľ. V. a R. G. a títo sa dňa dňa 13. januára 2004 okolo 19.00 hod. spolu s R. N. , všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, presunuli na vozidlách zn. Škoda Octavia RS turbo tmavomodrej farby a Škoda Octavia 20 ventil turbo tmavomodrej farby na ulicu Z. č. X v K., v ktorom sa nachádza piváreň H., pričom v jednom motorovom vozidle sa nachádzali R. N., Ľ. B. P. K. a Ľ. V. a v druhom motorovom vozidle M. M., J. J. a R. G., obidve skupiny boli vyzbrojené strelnými zbraňami, sekerami a baseballovými palicami, následne M. M., J. J. a R. G. vošli do B. F. C., v ktorom sekerami a baseballovými palicami rozbili 4 ks výherných hracích automatov American Poker a hrací prístroj Always Hot., pričom v tom istom čase R. N., Ľ. B., P. K. a Ľ. V. vošli do pivárne H. na ul. C. v K., kde tiež sekerami a baseballovými palicami poškodili 6 ks hracích automatov a tí, ktorí boli ozbrojení strelnými zbraňami prinútili personál a návštevníkov herní ľahnúť si na zem, aby tak umožnili ostatným obžalovaným rozbíjať výherné automaty, pričom strelné zbrane a síce samopaly vzor 24 alebo vzor 26 mali R. N. a R. G., hracie automaty rozbíjali J. J., M. M., Ľ. V., Ľ. B. a ako vodiči boli P. K. a R. G., čím poškodením výherných hracích automatov spôsobili spoločnosti N. N. A., s. r. o. B. škodu. v sume 143.537,80 Sk (4.764,58 Eur) a spoločnosti K.-S., s.r.o. K. škodu v sume 175.294,85 Sk (5.818,72 Eur).

V bode VIII. rozsudku

obžalovaný R. O. návod na trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 222 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 a obžalovaný R. O. pomoc k trestnému činu ublíženia na zdraví podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 222 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005

na tom skutkovom základe, že obžalovaný R. O., ako organizátor zločineckej skupiny, a obžalovaný R. O., ako člen zločineckej skupiny, obžalovaný R. O. v presne nezistenom čase čase pred 4. augustom 2004,, na presne nezistenom mieste naviedol R. N., aby zorganizoval napadnutie K. H., následne na to R. N. dňa 4. augusta 2004 zorganizoval a naplánoval útok na K. H. a to tak, že obžalovaný R. O. sledoval pohyb K. H. a informoval o ňom R. N., pričom 4. augusta 2004 obžalovaný R. O. oznámil, že K. H. sa nachádza v herni na prvom poschodí obchodného centra E. na ul. G. v K., následne toho istého dňa v čase okolo 21.50 hod. R. N. Ľ. B., P. K. a R. G. sa presunuli na motorovom vozidle zn. Škoda Octavia RS nezisteného ev. č. k obchodnému centru E. v K., všetci maskovaní v tmavom oblečení a s kuklami na hlavách, vyzbrojení samopalom zn. Kalašnikov, revolverom 38 Špeciál a pištoľou ČZ vzor 75 a železnými rúrami, pričom P. K. zostal s pištoľou v ruke pri dverách strážiť vchod, ostatní vošli do herne, kde sa v tom čase nachádzal K. H., zatiaľ čo R. N. držal v ruke samopal zn. Kalašnikov, Ľ. B. a R. G. fyzicky napadli K. H. tak, že ho bili železnými rúrami po celom tele a týmto svojím konaním spôsobili tržnú ranu pravej ušnice, otvorenú zlomeninu v oblasti pravého i ľavého lakťa, otvorenú zlomeninu vonkajšieho členka vpravo, zlomeniny zápästnej kosti ľavej ruky, pomliaždenie ľavého členka, pravého stehna a ľavého kolena a tržné rany pravého pleca a pravého lakťa s dobou liečenia 77 dní.

V bode IX. rozsudku

obžalovaný M. T.

z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že obžalovaný M. T., činný pre zločineckú skupinu, dňa 31. januára 2005 o 16.25 hod. z autobazáru K. v K., na ul. O., pod zámienkou kúpy, odcudzil osobné motorové vozidlo zn. Alfa Romeo 166, čiernej metalízy, e.. č. X takým spôsobom, že po tom, čo mu pracovník autobazáru vozidlo naštartoval, využil jeho krátku neprítomnosť a s vozidlom odtiaľ odišiel preč, čím odcudzením vozidla spôsobil spoločnosti R. C. S., a. s. K. škodu v sume 401.414,- Sk (13.324,50 Eur).

V bode X. rozsudku

obžalovaní R. O. a R. D. z trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Tr. zák. účinného do 30. 6. 2005, na tom skutkovom základe, že obžalovaní R. O. a R. D., ako členovia zločineckej skupiny, keď R. N. v presne nezistenom čase a na presne nezistenom mieste v K. naplánoval a zorganizoval poškodenie kamióna patriaceho firme S. T., a. s. K. z dôvodu, aby majiteľov donútil k vyplácaniu peňazí v prospech nezistenej súkromnej

bezpečnostnej služby a touto úlohou poveril osobu J. L. a obžalovaných R. O. a R. D., ktorí dňa 27. marca 2005 asi o 21.30 hod.. na parkovisku na ul. T. v K., kde bol odstavený náves zn. Samro evidenčného čísla X., ktorý bol zaparkovaný spoločne s ťahačom zn. Scania R 420., evidenčného čísla K. s nápisom S. T., poliali náves na pravej strane benzínom a tento následne podpálili, čím poškodením návesu spôsobili spoločnosti S. T., s. r. o. K. škodu v sume 174.296,- Sk (5.785,57 Eur).

Za to boli obžalovaným uložené nasledovné tresty:

Obžalovanému R. O. podľa § 219 ods. 2, s použitím § 35 ods. 1, § 29 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému J. P. podľa § 219 ods. 2, s použitím § 42 ods. 1, ods. 2, § 35 ods. 1, § 29 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2003 úhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému R. O. podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému M. T. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému R. D. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem a pol roka, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému J. B. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. zaradený do tretej nápravnovúchovnej skupiny.

Obžalovanému L. F. podľa § 185a ods. 1, s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do druhej nápravnovýchovej skupiny.

Podľa § 76 ods. 2, § 78 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 bol obžalovanému J. B. uložený aj ochranný dohľad na tri roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému R. O. uložená povinnosť nahradiť poškodenej J. F. škodu vo výške 149.109,- Sk (4.949,51 Eur).

Obžalovaným R. O. a J. P. bola podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému E. A. škodu vo výške 85.332,20 Sk (2.832,51 Eur).

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. boli poškodené strany S. a B. D. K.. a spoločnosť N.-N.-A., s. r. o. v B., ako aj poškodený K. H. s nárokom na náhradu škody odkázané na občianske súdne konanie.

Na občianske súdne konanie boli podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázaní so zvyškom nároku na náhradu škody. aj poškodení J. F. a E. A..

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania všetci siedmi obžalovaní, ktorí boli týmto rozsudkom uznaní za vinných, ako aj odvolateľka M. L., družka obžalovaného J. B., a poškodený E. A..

Obžalovaný R. O. podal odvolanie jednak sám, ako aj prostredníctvom svojej zvolenej obhajkyne. V oboch v podstate namietal, že v predmetnom trestnom konaní došlo k závažným procesným pochybeniam, ako aj k tomu, že neboli vykonané všetky dôkazy, ktoré v priebehu konania navrhol vykonať a tým došlo k výraznému porušeniu jeho práv na spravodlivý proces.

V prvej časti namietal, že v prípravnom konaní došlo k odopretiu jeho práva na riadne oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania, lebo mu nebola poskytnutá dostatočná doba

na preštudovanie si celého spisového materiálu za prítomnosti zvoleného obhajcu, aby mohol reagovať na vykonané dôkazy a prípadne navrhnúť iné.

Ďalej v podstatnej časti odvolania namietal spôsob vylučovania niektorých obžalovaných a skutkov na samostatné konanie a potom naspäť ich spájania na spoločné konanie a neskôr znovu došlo k ich vylúčeniu na samostatné konanie, hoci išlo o skutky, ktoré sa jeho dotýkali a potom dochádzalo k čítaniu svedeckých výpovedí i výpovedí obžalovaných bez toho, aby boli na to splnené procesné podmienky.

K podstatnej chybe v konaní došlo podľa neho aj tým, že Špeciálny súd najprv spojil na spoločné konanie vec týkajúcu sa skutku pod bodom III. napadnutého rozsudku, týkajúceho sa usmrtenia poškodeného J. F. a potom odročil hlavné pojednávanie na 9. až 11. júna 2008, ale na hlavnom pojednávaní 9. júna 2008 vylúčil na samostatné konanie vec obžalovaného R. Č. aj napriek tomu, že vykonával dokazovanie ohľadne tohto skutku týkajúceho sa poškodeného J. F.. Zároveň chybne vykonával hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného R. N., keďže nemal s tým súhlasiť, ale mal trvať na prítomnosti obžalovaného R. N. na hlavnom pojednávaní a jeho výsluchu, bez ohľadu na to, či by bol využil svoje právo a odmietol vypovedať, pretože práve tento obžalovaný vypovedal o dôležitých skutkových okolnostiach týkajúcich sa bodu III. napadnutého rozsudku, pričom súd sa uspokojil iba s prečítaním jeho výpovede z prípravného konania. Podobne sa to týka aj výpovede obžalovaného L. F..

Tento obžalovaný v odvolaní namietal ako nesprávny aj procesný postup prvostupňového súdu spočívajúci v čítaní svedeckých výpovedí jeho osoby a R.N. z prípravného konania v inej veci. Okrem toho poukazoval na to, že výsluch pôvodných spoluobžalovaných pre ten istý skutok, po ich vylúčení na samostatné konanie, ako svedkov v pôvodnej veci by prichádzal do úvahy len ak vec druhého obžalovaného bola právoplatne skončená. Poukázal v tej súvislosti na porušenie ustanovení Trestného poriadku pri výsluchu svedka R. Č. z 5. 11. 2008, keď tento bol ako obžalovaný na predchádzajúcom hlavnom pojednávaní 9. 6. 2008 vylúčený zo spoločného konania na samostatné pojednanie.

V osobne podanom dodatku svojho odvolania obžalovaný namietal aj porušenie jeho práva na obhajobu v závere konania na prvostupňovom súde, ktorý dňa 16. 2. 2009 neumožnil jeho obhajkyňu Mgr. M. C. päťdňovú lehotu na prípravu na pojednávanie.

Ku skutkovým okolnostiam podstatné námietky obžalovaného R. O. smerovali k neúplnosti vykonaného dokazovania, keď namietal, že neboli vypočutí svedkovia M. S., V. F. a R. V., ktorých navrhoval vypočuť ku skutku pod bodom II. napadnutého rozsudku. Vyčítal aj, že nebol akceptovaný jeho návrh na doplnenie znaleckého posudku psychiatra MUDr. O. k otázke pravdovravnosti svedka D. Opakovane uvádzal, že nebol zákonný dôvod na to, aby sa hlavné pojednávanie vykonávalo v neprítomnosti obžalovaných Ľ. B. a P. K.

V dodatku svojho odvolania, ktoré si vypracovával sám obžalovaný R. O. napadal aj nedostatočnosť dokazovania spočívajúcu v tom, že neboli vypočutí ďalší svedkovia, ktorých navrhoval vypočuť, resp. pokiaľ on navrhoval vypočuť svedka J. Š. v prípravnom konaní, nebolo mu vyhovené, ale vzápätí bol tento svedok predvolaný na hlavné pojednávanie prokurátorom v rozpore s ustanovením § 240 ods. 5 Tr. por. Namietal, že nebol vypočutý svedok R. K. ku skutku pod bodom III. napadnutého rozsudku a že Špeciálny súd nezabezpečil dôkazy zo súdu v Košiciach, kde sa nachádza dôkaz o tom, že bol vlastníkom súkromnej bezpečnostnej služby.

Nezákonnosť celého procesu vidí obžalovaný aj v tom ako sa v tejto trestnej veci R. G. stal chráneným svedkom aj napriek tomu, že nebola splnená základná podmienka § 205 ods. 1 Tr. por., hoci z výpovedí tohto svedka a z výpovedí obžalovaných J. L. a R. N. vyplýva, že R. G. mal byť aj organizátorom aj vykonávateľom niektorých skutkov trestnej činnosti, ku ktorej sa priznal.

V ďalšej časti odvolania obžalovaný R. O. sa podrobnejšie zaoberal dôkaznou situáciou k jednotlivým skutkom, ktoré sú mu kladené za vinu.

Ku skutku pod bodom I. rozsudku uviedol, že vo veci nebol produkovaný ani jeden dôkaz, že by bola založená zločinecká skupina a že to nevyplýva ani z výpovede svedka R. G., ktorý uvádzal, že sa dohodlo založenie legálnej súkromnej bezpečnostnej služby, v ktorej mali byť riadne zamestnanecké pomery jednotlivých obžalovaných.

K bodu II. napadnutého rozsudku uvádzal, že nemal žiadny motív na to, aby dal pokyn obžalovanému P. a svedkovi G. na usmrtenie R. S.. Naopak, k tomu mal osobný motív práve

svedok R. G. a vykonávateľom mal byť svedok S., pričom súd nevykonával dôkazy na jeho obhajobu.

K bodu III. napadnutého rozsudku uviedol, že obžaloba sa opiera len o výpoveď chráneného svedka R. G., pričom vo výpovedi tohto svedka je veľa rozporov, jednak pokiaľ ide o čas skutku, o použitú zbraň na spáchanie činu a pokiaľ svedok uvádzal, že skutok sa mal stať v dome starej mamy tohto svedka, uvádzal, že tam nikdy nebol a že v tejto súvislosti ani nebolo vykonávané opoznávanie osôb, ktoré tam mali byť prítomné.

Ku skutku pod bodom IV. napadnutého rozsudku poukázal na to, že bol obvinený len na základe výpovede svedka R. G., ale jeho výpoveď nie je podporená žiadnymi inými dôkazmi.

To isté sa podľa neho týka aj bodov 6, 7 a 10 obžaloby (ide o skutky pod bodmi VI., VII. a VIII. napadnutého rozsudku). Upriamil pozornosť na to, že výpoveď chráneného svedka R. G. je v týchto prípadoch nelogická o čom svedčí aj skutočnosť, že nebol obžalovaný z podobných činov pokiaľ išlo o body 5, 16 a 17 obžaloby, lebo zrejme aj obžaloba si uvedomovala nedostatočnú preukaznú silu svedeckej výpovede R. G..

Záverom argumentoval tým, že rozhodnutie o vine nie je možné založiť len na výpovedi jedného, či už utajeného alebo chráneného svedka, pokiaľ táto výpoveď nie je verifikovaná ďalšími dôkazmi.

Preto obžalovaný R. O. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a v celom rozsahu ho oslobodil spod obžaloby a prepustil ho z väzby.

Obžalovaný J. P. písomne odôvodnil svoje odvolanie jednak sám i prostredníctvom svojho obhajcu. V podstatných bodoch sú jeho odvolacie argumenty totožné v oboch podaniach a spočívajú v tom, že bol uznaný vinným a odsúdený na doživotný trest odňatia slobody bez akýchkoľvek dôkazov, iba na základe jednej výpovede chráneného svedka R. G., ktorá je podľa neho plná rozporov, pričom svedok súvisle vypovedal len na začiatku výpovede k jednotlivým skutkom, čo vzhľadom na jeho postavenie môže byť vopred naučená verzia, pokiaľ však vypovedal na položené otázky, reagoval nesúvisle, s časovým oneskorením a dostával sa do rozporov. Pritom pokiaľ obsah výpovede tohto svedka nebol podložený ďalšími vierohodnými dôkazmi, nemožno považovať túto výpoveď za dôveryhodnú

a obžalovaný sa nestotožňuje s hodnotením tohto dôkazu súdom, pokiaľ tento uvádzal, že rozpory boli len nepodstatného charakteru, ktoré svedok logicky vysvetlil a že jeho výpovede boli objektivizované aj inými dôkazmi.

Konkrétne ku skutkom, ktoré sú obžalovanému J. P. kladené za vinu uviedol, že nebol stotožnený žiaden svedok, ktorý by ho usvedčoval, ďalej, že na miestach činov (skutky týkajúce sa poškodených S. a A.) neboli nájdené žiadne stopy ani iné dôkazy smerujúce k jeho osobe a že vo vzťahu k nemu nebol preukázaný ani žiadny motív na ich spáchanie a pokiaľ ide o skutok pod bodom II. napadnutého rozsudku (poškodený R. S.) a pod bodom IV. (poškodený M. A.) predkladal aj dôkazy svedčiace o tom, že nemohol byť na miestach činov a to výsluch svedka R. F., že v čase druhého skutku bol vo Š. a výsluch jeho družky L. P., že v čase skutku pod bodom IV. napadnutého rozsudku bol doma v ich spoločnej domácnosti s dcérou. Súd však jeho obhajobu nepreveril.

V ďalšej časti odvolania sa obžalovaný J. P. podrobnejšie zaoberal výpoveďou chráneného svedka k jednotlivým bodom obžaloby a napadnutého rozsudku, ktoré sú jemu kladené za vinu, poukazoval na vnútorné rozpory vo výpovedi tohto svedka a najmä na to, že jeho tvrdenia neboli ničím preverené a vo vzťahu k bodu IV. napadnutého rozsudku aj na rozpor medzi dôkazmi svedčiacimi o tom, z akej zbrane bolo na poškodeného M. A. najpravdepodobnejšie vystrelené a tvrdením chráneného svedka aká zbraň mala byť v tomto prípade použitá a poukazoval aj na to, že tento svedok vôbec nevidel samotnú streľbu a že sa ani nenašli žiadne veci, ktoré mal on podľa výpovede chráneného svedka po skutku vyhodiť z auta, najmä pokiaľ malo ísť o samopal a oblečenie.

Napokon obžalovaný J. P. v odvolaní poukazoval na procesné chyby v konaní, ku ktorým zo strany súdu došlo predovšetkým v dôsledku nesprávneho postupu pri vylučovaní niektorých obžalovaných a časti skutkov na samostatné konanie, potom ich opätovné spájanie a napokon znovu vylúčenie niektorých obžalovaných zo spoločného konania a tým dochádzalo k porušovaniu procesných predpisov o dokazovaní.

Rovnako ako obžalovaný R. O. aj obžalovaný J. P. v odvolaní vyslovil názor, že nebola splnená základná podmienka uvedená v ustanovení § 205 ods. 1 Tr. por. na to, aby R. G. mohol vo veci vystupovať ako chránený svedok.

V rámci odvolacieho konania predložil prostredníctvom svojho obhajcu návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov R. F. a R. F., ktorí sa spolu s ním počas prvých mesiacov roka 2001 nachádzali vo Švajčiarsku. a potvrdzujú pravdivosť výpovede svedka R. R., že aj v čase spáchania skutku pod bodom II. napadnutého rozsudku sa nachádzal vo Švajčiarsku. Ďalej navrhol doplniť dokazovanie výsluchom svedkov M. B. a M. P., ktorí potvrdzujú jeho pobyt v čase údajného spáchania vraždy M. A. dňa 11. novembra 2001.

Vzhľadom na uvedené dôvody obžalovaný J. P. žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a) alebo písm. c) Tr. por. a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie, alebo ak je možné na odvolacom súde rozhodnúť na podklade skutkového stavu doplneného dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám vo veci tak, že ho spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodí.

Obžalovaný R. O. v odvolaní namietal nezákonnosť celého konania, ktoré považuje za vykonštruované, predovšetkým považuje za nezákonný dôkaz výsluchom svedka R. G. prostredníctvom technického zariadenia. Výpoveď tohto svedka považuje za zmanipulovanú, nanútenú orgánmi činnými v trestnom konaní, vypovedal voči nemu až po uplynutí piatich mesiacov od zadržania a pri jeho výsluchu neboli, podľa jeho názoru, splnené podmienky ustanovenia § 134 ods. 3 Tr. por. Namietal, že takýmto spôsobom bolo zabránené tomu, aby svedok R. G. pri rozporných výpovediach bol postavený obžalovaným tvárou v tvár pri konfrontácii (§ 125 ods. 1 Tr. por.).

Namietal tiež, že mu nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na preštudovanie vyšetrovacieho spisu pri ukončení vyšetrovania a to z dôvodu, aby sa nemohol náležite brániť pred Špeciálnym súdom v Pezinku a zo strany tohto súdu zase nebolo zohľadnené, že nemal dostatok prostriedkov na to, aby sa zúčastňoval každého pojednávania, pričom zo strany Špeciálneho súdu bol poučený, že si má na každé pojednávanie napísať žiadosť, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, ale jeho právo na obhajobu tak bolo úplne zmarené.

Znalecké dokazovanie, predovšetkým k osobe chráneného svedka R. G. považuje obžalovaný R. O. za neobjektívne a vyjadroval pochybnosti o odborných kvalitách znalcov.

Zo záveru odvolania obžalovaného R. O. vyplýva, že navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok a oslobodiť ho spod obžaloby, ktorú považuje za vykonštruované intrigy.

Obžalovaný M. T. vo svojom odvolaní taktiež uvádzal, že skutkový stav vo vzťahu k nemu nebol náležite zistený, lebo súd vychádzal iba z výpovede jediného chráneného svedka R. G., ktorý napokon ani v jeho neprospech, pokiaľ malo ísť o súčinnosť so zločineckou skupinou, nevypovedal, no napriek tomu súd postupoval zjavne v jeho neprospech.

Obžalovaný M. T. nenamietal tú skutočnosť, že predmetné motorové vozidlo uvedené pod bodom IX. napadnutého rozsudku odcudzil a za to dostal peniaze, ale nemal vedomosť o tom, na aký účel malo vozidlo slúžiť a mohol len predpokladať, že bude použité na ďalší predaj, keďže išlo o luxusné vozidlo, alebo že bude rozobraté na súčiastky. Poukazoval na tie časti výpovede chráneného svedka R. G., z ktorých podľa jeho názoru nevyplyva, že by mal vedomosť o tom, o akú zločineckú skupinu ide, alebo že pre ňu je činný.

Navrhol vo vzťahu k nemu zrušiť napadnutý rozsudok Špeciálneho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na nové prejednanie s tým, aby bolo doplnené dokazovanie výsluchom svedka R. G., aby sa jednoznačne vyjadril, či on vedel, že taká zločinecká skupina existuje a odkedy mal byť činný pre túto skupinu. Nenamietal nič proti tomu, že bol uznaný za vinného z trestného činu krádeže, ale len za tento trestný čin mu mal byť uložený primeraný trest.

Obžalovaný R. D. v odvolaní uviedol, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa bol žalovaných skutkov dopustil (ide o skutky pod bodmi I. a X. napadnutého rozsudku). Naopak, podľa jeho názoru, vykonané dôkazy preukazujú jeho nevinu.

Výpoveď iba jedného svedka R. G. k týmto dvom skutkom, podľa obžalovaného R. D., vo vzťahu k jeho osobe má nulitnú hodnotu. Tento obžalovaný poukazoval na to, že z celého radu vypočutých svedkov ho takmer nikto ani nepozná a o ňom sa k príslušnosti k akejkoľvek zločineckej skupine nikto ani len nezmienil. Naopak, boli vykonané dôkazy, že v čase inkriminovaného skutku pod bodom X. napadnutého rozsudku vôbec sa nemohol nachádzať na mieste činu, lebo v tom čase bol so svojim známymi, najprv R. Š. a neskôr R. H..

Ďalej tento obžalovaný v odvolaní uvádzal svedkov, ktorí sa vyjadrovali o činnosti chráneného svedka R. G. v súkromnej bezpečnostnej službe S. S. a vyjadrovali sa o ňom ako o nespoľahlivom pracovníkovi až do skončenia pracovného pomeru s ním.

Taktiež považuje za chybné rozdelenie prípadu na štyri veci, lebo je to na škodu posudzovania pravdivosti celého dokazovania a je presvedčený, že spoluobžalovaný J. L. (stíhaný samostatne v inej veci) by sa mohol vyjadriť k tvrdeniam svedka R. G. a spochybnil by jeho tvrdenie, že on mal byť členom zločineckej skupiny a že mal byť prítomný pri páchaní skutku pod bodom 17 obžaloby (skutok pod bodom X. napadnutého rozsudku).

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v rámci odvolacieho konania prostredníctvom svojho obhajcu zaslal návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov Š. K., Ľ. R., Š. B. a F. D., ktorí majú potvrdiť jeho obhajobu, že nebol členom a nevyvíjal ani žiadnu aktivitu v zločineckej skupine spoluobžalovaného R. O..

V závere svojho odvolania obžalovaný R. D. navrhol, aby druhostupňový súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o vine a treste vo vzťahu k jeho osobe a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. v spojení s ustanovením § 285 písm. c) Tr. por. ho spod obžaloby oslobodil.

Obžalovaný J. B. v odvolaní uvádzal, že jeho vina je založená na klamstvách a výmysloch svedka R. G., ktorý sa takto chce vyhnúť svojej trestnej zodpovednosti za mnohé svoje trestné činy vražd a iných skutkov, ktoré spáchal. Poukazoval na to, že vo vzťahu k nemu nemôže byť pravdivá výpoveď tohto svedka, že aj on bol pri založení zločineckej skupiny, keďže sa preukázateľne v rokoch 2000 až 2001 nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Nie je pravdou ani to, že by sa bol dopustil skutku uvedeného pod bodom 4 obžaloby (bod V. napadnutého rozsudku). Zdržiaval sa v tom čase doma so svojou družkou M. L., nikde nechodil a nebol členom žiadnej skupiny. Poukázal na to, že pokiaľ bol na jednom pojednávaní na Špeciálnom súde v Pezinku, pri konfrontácii cez telemost spochybnil výpoveď svedka R. G., čo však Špeciálny súd nevzal do úvahy.

Domáhal sa svojim odvolaním toho, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol objektívne a spravodlivo.

Odvolateľka M. L., družka obžalovaného J. B., v odvolaní uviedla, že jej druh nemohol byť pri zakladaní zločineckej skupiny preto, lebo v tom čase sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a že je všeobecne známe, že žalované skutky vrátane podpálenia bytu na ulici B. v K. (skutok pod bodom V. napadnutého rozsudku) mala vykonávať skupina okolo J. E.. Uviedla, že v čase skutku mala zdravotné problémy a jej druh sa zdržiaval len s ňou doma.

Preto odvolateľka žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil prvostupňovému súdu na doplnenie dokazovania dopočutím svedka R. G. podľa čoho uvádza, že mal byť súčasťou nejakej skupiny.

Obžalovaný L. F. podal písomné odvolanie proti uvedenému rozsudku bez bližšieho odôvodnenia, iba s konštatovaním, že pracuje v A. a na preberanie písomností určených do jeho rúk splnomocňuje svojho brata.

Poškodený E. A. v odvolaní uviedol, že v súlade s ustanovením § 46 ods. 3 Tr. por. bolo z jeho návrhu zrejmé z akých dôvodov si uplatňuje nárok na náhradu škody vo výške 1.085.332,20 Sk, avšak prvostupňový súd zaviazal obžalovaných R. O. a J. P., aby mu spoločne a nerozdielne nahradili škodu len vo výške 85.332,20 Sk a bez akéhokoľvek odôvodnenia použil postup v zmysle ustanovenia § 288 ods. 2 Tr. por. a odkázal ho so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie. Uviedol, že je ťažké vyčíslieť cenu života a oceniť stratu, ktorú rodina utrpela smrťou jeho syna, no nebol dôvod vykonávať ďalšie dokazovanie, ktoré by presahovalo potreby trestného stíhania.

Z uvedeného dôvodu poškodený E. A. navrhoval zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody v časti, ktorá sa ho týka s tým, aby odvolací súd sám rozhodol tak, že uloží obžalovaným R. O. a J. P. povinnosť uhradiť mu škodu v sume 1.085.332,20 Sk.

Z predmetnej trestnej veci obžalovaného R. O. vedenej na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1 T 14/2007 bolo podľa § 21 ods. 1 Tr. por. konanie o obžalovanom R. Č. pre skutok uvedený v bode 1. obžaloby z X., podľa ktorého mal byť obžalovaný R. Č. činný pre zločineckú skupinu vytváranú a budovanú postupne od letných mesiacov roku 2000 minimálne do 23 apríla 2005 obžalovaným R. O. spoločne s R. N. a pôsobiacou v meste K. a jeho širšom okolí spôsobom a s cieľom uvedeným v skutkovej vete pod bodom 1 tejto obžaloby

a pre skutok uvedený v obžalobe z 15. februára 2008, podanej proti obžalovaným R. O., L. F. osobe R. N. a proti obžalovanému R. Č. na Špeciálny súd v Pezinku, kde bola pôvodne vedená pod sp. zn. BB 3 T 5/2008 a bola uznesením z 12. mája 2008 spojená na spoločné konanie s trestnou vecou sp. zn. PK-1 T 14/2007, pre skutok zo 7. apríla 2001. spočívajúci v tom, že v obci V. B. mal obžalovaný R. O. v prítomnosti ďalších menovaných obžalovaných, krátkou guľovou zbraňou streliť do zátylku hlavy poškodeného J. F. a spôsobiť mu zranenia, ktorým na mieste podľahol a obžalovaný R. Č. mal spolu s ďalšími obžalovanými odstraňovať stopy z miesta činu a zakopávať telo poškodeného J. F. pri obci M. T., vylúčené zo spoločného konania uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 9. júna 2008 a trestná vec obžalovaného R. Č. pre uvedené skutky sa potom viedla osobitne pod sp. zn. PK-1 T 15/2008.

V samostatnom konaní vedenom proti obžalovanému R. Č. Špeciálny súd v Pezinku vyniesol rozsudok sp. zn. PK-1 T 15/2008 dňa 30. marca 2009, ktorým uznal obžalovaného R. Č. za vinného v bode I. z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 a v bode II. z trestného činu nadržovania podľa § X. ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že v letných mesiacoch roku 2000 minimálne do 23. apríla 2005 R. O. spoločne s R. N. postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v K. a ich širšom okolí s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli J. P., J. L., L. B., P. K., M. M., J. J., L. V., R. O., R. D., J. B., L. F. a R. G., pričom obžalovaný R. Č. bol členom tejto skupiny od jej vzniku minimálne do letných mesiacov roku 2001., činnými pre túto skupinu boli M. T. a M. B., súc uzrozumení, že konali v prospech zločineckej skupiny, pričom táto bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, s cieľom získania finančného zisku a materiálnych výhod, dňa 7. apríla 2001 asi o 01.00 hod. v obci V. B., v kuchyni rodinného domu č. X., patriaceho E. Č., nar. X., po tom, čo R. O. v prítomnosti obžalovaného, R. N., L. F. a R. G. krátkou guľovou zbraňou nezistenej značky ráže 9 mm s namontovaným tlmičom výstrelův v úmysle usmrtiť strelil do zátylku hlavy J. F. a spôsobil mu priestrel hlavy s kanálovitým pomliaždením mozgu a vnútrolebečným krvácaním, ktorému poškodený na mieste podľahol, spoločne s R. N., L. F. a R. G. obžalovaný R. Č. odstraňoval stopy z miesta činu a podieľal sa

na zakopávaní tela J. F. pri obci M. T. s cieľom zakryť spáchanie trestného činu a jeho páchatel'a.

Za to bol obžalovanému R. Č. podľa § 185a, s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002 zaradený do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Zároveň bol zrušený výrok o treste uloženom obžalovanému R. Č. právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu v Michalovciach z 30. mája 2008 sp. zn. 15 T 95/2008 pre spolupáchateľstvo pokusu prečinu krádeže podľa § 14 ods. 1, § 20, § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. vo výmere štrnásť mesiacov s podmiennečným odkladom podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. na skúšobnú dobu dvadsaťštyri mesiacov a zrušené boli aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená J. F. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

V zákonom stanovenej lehote podal proti tomuto rozsudku odvolanie obžalovaný R. Č..

V odvolaní obžalovaný R. Č. uviedol, že ho podáva proti všetkým výrokom uvedeného rozsudku z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Tr. por. a smeruje ho aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Obžalovaný R. Č. namietal predovšetkým to, že rozhodnutie je založené len na výpovedi jedného pochybného svedka, ktorý obsah svojho svedectva získal od orgánov činných v trestnom konaní a ktorý za svoje svedectvo získal nenáležité výhody, ktoré vedú k pochybnostiam o ňom, vzhľadom na jeho účelovosť a chladnú kalkuláciu s výhodami za učené svedectvo.

Obžalovaný uviedol, že okrem tohto svedectva (mal na mysli zrejme výpoveď chráneného svedka R. G.), nebol proti nemu produkovaný relevantný dôkaz a výsledné rozhodnutie je

založené len na domnienke, že by to tak mohlo byť, hoci skutky pre ktoré bol uznaný za vinného neboli jednoznačne preukázané. Tvrdil, že nikdy nebolo jeho úmyslom spáchanie trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a Tr. zák. účinného do 31. 8. 2002, ani trestného činu nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005.

V celom prípade, podľa neho, existujú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a na objasnenie veci treba vykonať ďalšie dôkazy. Napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu Trestného zákona a aj uložený trest sa vyznačuje neprimeranosťou.

Obžalovaný upriamil pozornosť odvolacieho súdu na to, že napadnutý rozsudok sp. zn. PK-1 T 15/2008 je len presnou kópiou časti rozsudku sp. zn. PK-1 T 14/2007 zo 17. februára 2009, ktorým bol uznaný za vinného obžalovaný R. O. a v rozsudku, ktorý sa bezprostredne jeho týka je len zopár zmienok, resp. odkazov na jeho osobu, takže má pocit, že rozsudok ani nie je o jeho osobe ale o obžalovanom R. O..

Obžalovaný R. Č. ďalej uviedol, že pokiaľ súd jeho trestnú vec vyňal na samostatné konanie, bolo potrebné dokazovanie opakovať ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu. Poukazoval v tomto smere na príslušnú publikovanú judikatúru.

Obžalovaný vyslovil názor, že pokiaľ Špeciálny súd v Pezinku v odsudzujúcom rozsudku zo 17. februára 2009 týkajúcom sa obžalovaného R. O. uviedol aj jeho meno, vopred tým bezprecedentne prejudikoval aj jeho vinu. Tým bolo podľa jeho názoru porušené jeho právo na spravodlivý proces.

Obžalovaný R. Č. ďalej v odvolaní argumentoval tým, že vykonané dôkazy nepotvrdzujú jeho úmysel spáchať trestné činy, pre ktoré je žalovaný, že nebolo nad všetku pochybnosť dokázané, že by bol členom zločineckej skupiny. Jeho členstvo v zločineckej skupine bolo ustáľované nie na základe relevantných dôkazov ale na základe toho, aké meno spomenul chránený svedok, ktorý nekonal s nezištným úmyslom. Rovnako nie je dôkazmi podložená jeho prítomnosť pri zavraždení poškodeného J. F.. Nebol ani opoznaný svedkyňami E. Č. a E. G., že by on bol medzi osobami prítomnými v rodinnom dome E. Č. vo V. B..

Napokon uviedol, že je zavádzajúce tvrdenie svedka R. G., ktoré si nekriticky osvojil Špeciálny súd, že on ako člen zločineckej skupiny mal postavenie tzv. „vojaka, ktorý mohol aj vraždiť“, hoci na rozdiel od iných obvinených on nie je stíhaný za žiadny násilný skutok a nie to ešte za skutok kvalifikovaný ako trestný čin vraždy.

Preto obžalovaný R. Č. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola trestná vec obžalovaného R. Č. o jeho odvolaní proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku z 30. marca 2009 sp. zn. PK-1T 15/2008 vedená pod sp. zn. 2 Toš 7/2009 a uznesením z 19. februára 2010 sp. zn. 2Toš 7/2009 bola podľa § 21 ods. 3 Tr. por. spojená na spoločné prejednanie a rozhodnutie s trestnou vecou obžalovaného R. O. a spol. vedenou na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Toš 4/2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov oboch rozsudkov, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že obidva rozsudky boli vydané predčasne, jednak pre chyby v konaní, ktoré im predchádzalo, tieto chyby mali za následok neúplné zistenie skutkového stavu, chyby v postupe v konaní sa dotýkali aj porušenia práva na obhajobu obžalovaných, nie však vo všetkých smeroch, ako namietali v odvolaniach obžalovaní, rozhodne však v dôsledku nesprávneho vylučovania časti veci a obžalovaných na samostatné konanie, potom spätné spájanie na spoločné prejednanie a napokon opätovné vylúčenie podstatnej časti obžalovaných o tých istých skutkoch a aj ďalších uvedených v obžalobe na samostatné prejednanie. V zásadnom smere v záverečnej časti hlavného pojednávania u obžalovaného R. O. došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu pri neposkytnutí práva na záverečnú reč jeho zvolenej obhajkyni. Pre chyby v procesnom postupe v konaní došlo aj k porušeniu ustanovení Trestného poriadku pri vykonávaní dôkazov, a tak vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, resp. je potrebné vykonať ďalšie dôkazy, bez vykonania ktorých obžalovaní oprávnené môžu namietat' porušenie ich práva na spravodlivý proces.

V prvom rade je potrebné zásadne uviesť, že zodpovedajú skutočnosti odvolacie argumenty prakticky takmer všetkých obžalovaných, okrem obžalovaného L. F., ktorý v podstate len zahlásil odvolanie, bez bližšieho odôvodnenia, spočívajúce v tom, že výroky o vine napadnutých rozsudkov sú založené fakticky len na jednom priamom usvedčujúcom dôkaze a to výpovedi chráneného svedka R. G., aj to nie v celom rozsahu skutkov pod bodmi I. až X. prvého napadnutého rozsudku, pretože ku skutku pod bodom X. dotýkajúcim sa obžalovaných R. O. a R. D. išlo len o nepriamy dôkaz výsluchom tohto chráneného svedka, ktorý sa priamo na tomto čine (poškodenie kamióna patriaceho firme S. T. v K. podpálením jeho návesu dňa 27. marca 2005) nezúčastnil, ale hovoril len o tom, čo počul od osoby J.L., ktorý mal byť účastný spáchania tohto činu, ale nebol v tomto konaní uznaný za vinného.

V súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov nemôže Najvyšší súd Slovenskej republiky naoktrojovať prvostupňovému súdu ako má hodnotiť ten ktorý dôkaz, teda aj výpoveď chráneného svedka R. G., ale aj pokiaľ išlo o iné, napr. v odvolaní namietaný znalecký posudok MUDr. O., resp. i iných znalcov pokiaľ išlo o ich obsah a čo z ich obsahu súd vyvodzuje. Rozhodne však musí pripomenúť, že v takom prípade, ako je predmetný, jeden priamy dôkaz výpoveďou chráneného svedka R. G. musí byť starostlivo overený radom ďalších nepriamych dôkazov potvrdzujúcich vierohodnosť priameho dôkazu o účasti obžalovaných na spáchaní skutkov, pre ktoré sú žalovaní.

V súvislosti s vykonávaním tohto dôkazu výsluchom chráneného svedka R. G. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezisťuje porušenie ustanovení Trestného poriadku, či už predchádzajúceho č. 141/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov alebo nového č. 301/2005 Z. z., v znení jeho neskorších zmien a doplnkov.

V súlade s ustanovením § 162a ods. 1 až 3 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005 bol v roku 2005 v prípravnom konaní využitý inštitút dočasného odloženia vznesenia obvinenia R. G.. Z dôkazov, ktoré dovtedy boli zadokumentované v spise a ktoré mali k dispozícii orgány činné v trestnom konaní nevyplývalo, že by táto osoba bola organizátorom alebo návodcom niektorého z trestných činov predpokladaných v § 162a ods. 1 Tr. por. účinného do 31. 12. 2005.

V spisovom materiáli sa nachádzajú dokumenty a rozhodnutia nasvedčujúce, že v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol svedok R. G. zaradený do programu ochrany.

Výsluch tohto svedka v prípravnom konaní v roku 2005, pokiaľ bol vykonávaný za použitia technických zariadení určených na prenos zvuku alebo obrazu, prebiehal v súlade s ustanoveniami § 101b ods. 1 a 3 vtedy platného a účinného Trestného poriadku.

Po nadobudnutí účinnosti Trestného poriadku č. 301/2005 Z. z. od 1 januára 2006 sa mohli aplikovať pri výsluchu tohto svedka ustanovenia § 134 ods. 1 a 3 Tr. por. na vypočutie pomocou technických zariadení určených na prenos zvuku a obrazu. Na hlavnom pojednávaní mohol tak súd postupovať aj len z dôležitých dôvodov predpokladaných v odseku 1 § 134 Tr. por., aj keby svedok už nebol zaradený do programu ochrany, ak by za dôležitý dôvod sa považovala hrozba alebo nebezpečenstvo možného útoku na svedka.

Podľa § 246 ods. 3 Tr. por. ak sa vykonáva výsluch agenta, ohrozeného svedka, chráneného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená s využitím technických zariadení určených na prenos zvuku alebo obrazu mimo pojednávacej siene, zúčastní sa ho náhradný sudca.

Náhradný sudca nie je stranou v konaní, preto keď sa obhajcovia domáhali účasti pri výsluchu svedka v miestnosti odkiaľ bol obraz a zvuk prenášaný, s odkazom na túto skutočnosť, že je tam prítomný náhradný sudca, ich argumenty neboli priliehavé.

K vlastným skutkovým zisteniam súdu a vykonanému dokazovaniu treba uviesť, že zodpovedá skutočnosti, že Špeciálny súd vykonal vo veci množstvo dôkazov, ale v podstate, okrem už spomínaného svedka R. G., všetky končia v rovine potvrdenia toho, či sa ten ktorý skutok stal, ako ku skutkom došlo, resp. mohlo dôjsť a aké boli ich následky. Na preukázanie toho, kto sa na ich spáchaní podieľal, teda potvrdenia priameho dôkazu výpovede svedka R. G., sú nepriame dôkazy veľmi vzdialené. Stopy zistené na miestach činov, v tej časti skutkov, ktoré sú pojaté do napadnutého rozsudku, neboli expertízami stotožnené so žiadnymi porovnávacími vzorkami, ktoré by nasvedčovali účasti niektorého z obžalovaných na mieste činu alebo naznačovali súvislosť s činnosťou zločineckej skupiny.

Okrem skutku pod bodom III. prvého napadnutého rozsudku totožným so skutkom pod bodom II. druhého rozsudku dotýkajúceho sa obžalovaného R. Č., nie sú výpovede chráneného svedka R. G. verifikované takými dôkazmi, ktoré by boli získané nezávisle od toho čo bolo známe o jednotlivých skutkoch v čase uzavretia dôkaznej situácie, že sa skutky stali a potom dochádzalo k prerušovaniu začatého trestného stíhania. Najmä pri skutkoch, ktoré mali zakladať najzávažnejšie trestné činy, pokus trestného činu vraždy (skutok dotýkajúci sa poškodeného R. S., dokonaného trestného činu vraždy (skutok dotýkajúci sa poškodeného M. A.) ale i pri ďalších (skutok V., skutky VI. a VII. i skutok VIII. napadnutého rozsudku) sú nepochybné dôkazy o tom, že sa skutky stali.

Iba v prípade skutku dotýkajúceho sa usmrtenia poškodeného J. F. bol vykonaný priamy dôkaz (išlo o výpoveď osoby R. N. trestne stíhanej teraz v samostatnom konaní) no nie k samotnej vražde ale k tomu, čo sa malo stať po nej, čo sa však týkalo už len samotného zahladzovania stôp činu a potom nepriamy dôkaz k samotnému skutku, ale priamy dôkaz o tom koľkí muži mali byť prítomní v dome na mieste činu, v čase, v ktorom sa mal skutok stať a to výpoveď svedkyne E. Č. a výpoveď svedkyne E. G. o tom, koho z tých prítomných mužov poznala. Dodat' treba, že v tomto prípade okolnosti spôsobu ako malo dôjsť k usmrteniu poškodeného, miesto vstrelu a priebeh strelného kanálu, stopy na tele poškodeného i ďalšie skutočnosti, ako bolo telo nájdené, boli overené po nájdení tela poškodeného, jeho ohliadkou a znaleckým posudkom o príčine smrti, teda až dodatočne, po výsluchu svedka R. G., keď už predtým o detailoch svedok R. G. vypovedal to, čo sa aj dodatočne potvrdilo.

Vo väčšine ostatných skutkov, boli zadokumentované a na hlavnom pojednávaní boli vykonané dôkazy vyplývajúce zo stôp zaistených na mieste činu, množstvo expertíz z kriminalistickej techniky, znaleckých posudkov a bol vypočutý celý rad svedkov, ale takých, ktorí dosvedčujú, že sa skutky stali, ako sa stali, aké mali následky a dokresľujúce rôzne okolnosti skutkov, ale ak sa odhliadne od výpovede svedka R. G., taký dôkaz, ktorý by priamo potvrdzoval účasť obžalovaných na spáchaní činu, nebol produkovaný, okrem jedného bodu IX. napadnutého rozsudku, kde je nepochybné, že skutok spáchal obžalovaný M. T.. U tohto je však dôvodné odvolanie vzhľadom na nadväznosť s bodom I. napadnutého rozsudku. Napokon pri skutku pod bodom X. napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovaným R. O. a R. D. neexistuje žiadny priamy dôkaz, že sú páchatel'mi tohto skutku, len nepriamy dôkaz výpoveďou svedka R. G..

Treba pripomenúť, že ak má byť rozhodnutie o vine založené na výpovedi len jedného svedka priamo usvedčujúceho obžalovaných zo spáchania skutku a o to viac, ak je to len nepriame svedectvo, ako v prípade v bode X., musia byť ostatné nepriame dôkazy tak ucelené a navzájom previazané, aby nedávali najmenšiu pochybnosť o vierohodnosti jedného usvedčujúceho dôkazu a samotný tento dôkaz musí byť preverený všetkými dostupnými prostriedkami, ktoré umožňuje Trestný poriadok.

Z tohto dôvodu by bolo treba preveriť, či svedok R. G. je ešte zaradený do programu ochrany podľa osobitného zákona vyššie citovaného a zistiť od príslušného policajného útvaru, či sú reálne možné hrozby útoku na tohto svedka v prípade jeho priameho výsluchu pred Špeciálnym súdom s cieľom vykonania priamej konfrontácie tvárou v tvár tohto svedka oproti obžalovaným.

Špeciálny súd by mal preveriť u príslušných policajných orgánov, ak dodatočne mali byť zaistené zbrane na miestach, ktoré by mali súvis s niektorým obžalovaným, či sa tak stalo a ak áno, potom by mali byť vykonané expertízy na porovnanie, či tie stopy zaistené na miestach, kde sa mali stať skutky uvedené v obžalobe (zaistené nábojnice), ktoré boli podrobené balistickým expertízam, vo svojich markantoch vykazujú znaky, ktoré by svedčili o tom, že mohli byť vystrelené niektorou z novoobjavených zaistených zbraní.

Ku skutku pod bodom I. napadnutého rozsudku bolo vykonané rozsiahle dokazovanie dotýkajúce sa tej okolnosti, či obžalovaný R. O. vlastnil alebo prevádzkoval súkromnú bezpečnostnú službu, či už išlo o svedkov S., svedka J. Š. a ďalších a napokon aj chránený svedok R. G. uvádzal, že bol zaradený ako zamestnanec v súkromnej bezpečnostnej službe. Vznikla potom nejasnosť, ktorú bude musieť Špeciálny súd objasniť, či niektoré aktivity obžalovaných boli podnikané v rámci tejto súkromnej bezpečnostnej služby alebo súbežne s ňou, lebo potom je ťažké ustáliť na základe takej výpovede svedka R. G. vo vzťahu k viacerým obvineným, že chodili spolu a muselo im byť jasné, čo skupina robí, keď aj z výpovede tohto svedka i ďalších vyplýva, že aj tento svedok robil výjazdy v rámci súkromnej bezpečnostnej služby.

Špeciálny súd urobil taký záver, že nebol produkovaný dôkaz, resp. že v spisovom materiáli neexistuje žiaden listinný dôkaz o tom, že by obžalovaný R. O. vlastnil, resp. spoluvlastnil súkromnú bezpečnostnú službu S. S. alebo akúkoľvek inú bezpečnostnú službu.

Ak však obžalovaný R. O. uvádzal, že ju mal a že mu licencia bola odňatá orgánmi ministerstva vnútra a že táto skončila činnosť v roku 2003 a že o tom aj existujú doklady na súde v Košiciach a v jednej časti svojej výpovede uvádzal, že pri prevode tejto bezpečnostnej služby bola urobená notárska zápisnica na niektorom notárskom úrade v Prešove, tak toto všetko bolo treba preveriť, a tak aj starostlivo overovať vierohodnosť tvrdení svedka R. G., ktorý sa v týchto súvislostiach dostával do rozporov, keď v neskorších štádiách konania začal tvrdiť, že popri legálnej súkromnej bezpečnostnej službe mal obžalovaný R. O. konať v rámci zločineckej skupiny.

Ďalej treba upriamiť pozornosť Špeciálneho súdu na to, ako bola definovaná zločinecká skupina podľa § 185a Tr. zák. v znení účinnom do 31. augusta 2002, t. j. do jeho zmeny zákonom č. 421/2002 Z. z. a neskôr § 185a ods. 1 Tr. zák. v nadväznosti na ustanovenie § 89 ods. 27 Tr. zák., ktoré sa v priebehu obdobia spadajúceho do časového rámca prvého skutku napadnutého rozsudku, ktorý sa mal stať od roku 2000 do 23. apríla 2005, niekoľkokrát menilo. Pôvodné znenie zavedené zákonom č. 183/1999 Z. z., bolo zmenené zákonom č. 421/2002 Z. z., až napokon s účinnosťou od 1. augusta 2004 do konca účinnosti predchádzajúceho Trestného poriadku do 31. decembra 2005 platilo znenie zavedené zákonom č. 403/2004 Z. z.

V každom prípade však založenie, zosnovanie, členstvo i činnosť pre zločineckú skupinu museli byť páchané s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzené trestné činy, ktorých závažnosť sa postupne menila, ale zároveň pri alternatívach podľa písmena a) § 89 ods. 27 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení jeho neskorších zmien, vždy to muselo byť páchané s cieľom dosiahnuť zisk, resp. na účel priameho či nepriameho získania finančnej výhody alebo inej materiálnej výhody.

Oboje muselo byť naraz naplnené a u každého páchatel'a, aj keď bol len členom alebo činným pre zločineckú skupinu, muselo to byť pokryté vedomostnou zložkou jeho zavinenia, minimálne vo forme uzrozumenia s týmito účelmi.

Na skutok popisujúci založenie, zosnovanie a činnosť zločineckej skupiny musia nadväzovať konkrétne skutky, zakladajúce konkrétne trestné činy, ktoré spadali do rámca § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005, v poslednom období jeho účinnosti od 1. 8. 2004 to boli trestné činy s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov alebo trestné činy podľa § 160 až 162 Trestného zákona vtedy účinného. Nemôže to ostať len v rovine všeobecného konštatovania, vychádzajúceho z výpovede svedka R. G., že mali zisk z poskytovania úverov v kasínach, v podstate z úžery alebo vydierania, keď nebol konkretizovaný taký trestný čin. V prípravnom konaní neboli zadovážené dôkazy od koho konkrétne, od ktorých podnikov, či fyzických osôb mala získavať zločinecká skupina finančné prostriedky ako zisk, alebo iné materiálne výhody.

Najvyšší súd to poznamenáva preto, že až v roku 2004 sa mali stať skutky pod bodmi VI. a VII. napadnutého rozsudku, ktoré mali byť spáchané s cieľom, aby zločinecká skupina dosiahla neoprávnený zisk. Nebolo dokázané, že by ho dosiahli i keď, pravdou ostáva a pripomenúť to treba, že to nebolo podmienkou, postačoval tento cieľ, ale nie je celkom jasné, ako ho mali dosiahnuť, kto a ako ho mal z poškodených strán tento neoprávnený zisk pre zločineckú skupinu vyplácať, či zodpovedá realite tvrdenie svedka R. G., že sa samotné poškodené subjekty mali k tomu prihlásiť, pričom nie je zrejmé kto z poškodených a komu zo zločineckej skupiny by mal taký neoprávnený zisk poskytnúť.

Ak svedok R. G. na konkrétne otázky obhajkyne, aby odpovedal, ktoré podniky vyplácali v prospech zločineckej skupiny peniaze v dôsledku vydierania, ako že „za ochranu“, odpovedal tak, že uvádzal niektoré podniky, ako napr. predajňu H., diskotéku J. K. na ulici K. v K. (porov. výsluch svedka R. G. ku skutku pod bodom 1. obžaloby na hlavnom pojednávaní dňa 8. augusta 2007), tak to malo byť podrobnejšie ďalšími dôkazmi preverené. Prokurátor v tomto smere nepredložil potrebné dôkazy.

Pokiaľ aj iné trestné činy, pri ktorých bola horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov, i keď neboli priamo majetkového charakteru, mali slúžiť na dosiahnutie zisku, napr. trestný čin vraždy za účelom zastrašenia iných subjektov, aby od týchto subjektov zločinecká skupina dosiahla zisk, alebo s týmto cieľom mal byť taký trestný čin páchaný, potom musí byť takto definovaný aj v skutkovej vete, aby mohlo byť také konanie posudzované ako konanie zločineckej skupiny.

Potom u tých obvinených, ktorým sa kladie za vinu že boli členmi zločineckej skupiny ale priamo na takom trestnom čine (vraždy) sa nemali podieľať, ale až na zahladzovaní jeho stôp, ako to malo byť u obžalovaných L. F. a R. Č., musela by byť jednoznačne preukázaná subjektívna stránka trestného činu podľa § 185a v čase skutku (skutok pod bodom III. napadnutého rozsudku) účinného znenia Trestného zákona, t.j. vedomostná zložka, minimálne uzrozumenie, že trestný čin bol spáchaný a oni ho pomáhajú zakrývať práve preto, že sa má ním dosiahnuť konečný cieľ neoprávnený zisk.

Zároveň treba upriamiť pozornosť Špeciálneho súdu na časovú pôsobnosť Trestných zákonov, lepšie povedané konkrétnych znení v časovom vymedzení žalovaného skutku až po deň rozhodovania súdu a na dôsledky, ktoré mal z toho vyvodiť.

Ako už bolo naznačené podľa znenia § 89 ods. 27 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 403/2004 Z. z. na naplnenie znakov trestného činu podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. už nepostačovalo spáchanie akéhokoľvek trestného činu za podmienok a s cieľom uvedeným v § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného v jeho pôvodnom znení podľa zákona č. 183/1999 Z. z., ale predpokladalo sa spáchanie (resp. cieľ spáchať) buď trestných činov uvedených v § 160 až 162 Tr. zák. alebo trestných činov, za ktoré bolo možné uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.

Pokiaľ sa týmto dvom obžalovaným nepreukáže, že vedeli, že sa taký trestný čin, teda prísnejší s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov (napr. konkrétny trestný čin vraždy poškodeného F. alebo iný), má spáchať s cieľom predpokladaným v § 89 ods. 27 vtedajšieho Trestného zákona, tak potom treba upozorniť na to, že trestný čin nadržovania podľa § 166 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších zmien spadajúcich do času spáchania skutku a až do skončenia jeho účinnosti do 31. 12. 2005 nemal hornú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody najmenej päť rokov, ale horná hranica tohto trestu bola tri roky.

Zároveň treba dodať, že napriek tomu, že prvostupňový súd nemal k dispozícii iný dôkaz, než len výpoveď svedka R. G., o čase dokedy malo trvať členstvo obžalovaného R. Č. v zločineckej skupine, uzavrel, že to bolo minimálne do leta 2001. Keďže celkovo časovo ohraničil činnosť zločineckej skupiny minimálne do 23. apríla 2005, potom konštatovaním, že obžalovaný R. Č. bol členom zločineckej skupiny minimálne do letných mesiacov roku 2001,

nevyklučuje sa ale pripúšťa sa taká možnosť jeho členstva aj dlhšie, do času dokedy mala vyvíjať svoju činnosť zločinecká skupina, pričom to nie je podložené dôkazmi. Presné vymedzenie rozhrania, času ukončenia skutku, je veľmi významné jednak z hľadiska závažnosti činu a jednak z hľadiska možných následných trestnoprávných dôsledkov, najmä pri eventuálnom súbehu trestných činov. Prvostupňový súd nemal vymedzovať tento čas, pokiaľ by bolo s istotou preukázané, že obžalovaný skutok spáchal, minimálnou časovou hranicou ale dokedy maximálne pretrvávalo konanie, ktoré by bolo možné považovať za trestné.

Prvostupňový súd sa bude musieť vyrovnáť aj s odvolacími námietkami obžalovaného M. T., u ktorého nie je sporným, že predmetné motorové vozidlo popísané v skutku pod bodom IX. napadnutého rozsudku naozaj odcudzil a že sa dopustil trestného činu krádeže a to takého aký v tom čase predpokladal aj § 89 ods. 27 vtedy účinného Trestného zákona charakterizujúci zločineckú skupinu, ale nie sú dostatočne presvedčivé dôkazy preukazujúce jeho uzrokovanie s tým, že tak konal pre zločineckú skupinu. Jeho vedomosť o súvislostiach s použitím tohto motorového vozidla zn. Alfa Romeo 166 na spáchanie skutku pod bodom 19 obžaloby (ktorý ani nie je predmetom tohto konania) nepreukazoval ani svedok R. G.. Z toho, že tento obžalovaný sa preukazoval pri prenajímaní garáží cudzím a už neplatným občianskym preukazom, by sa dalo dedukovať, že jeho vedomosti o činnosti obžalovaných, s ktorými prišiel do kontaktu, boli širšie, než len tie, ktoré naznačuje vo svojom odvolaní, avšak len domnienka nestačí. Prenájom dvoch garáží týmto obžalovaným s tým cieľom, ktorý malo na mysli ustanovenie § 185a ods. 1 a § 89 ods. 27 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005, a že nadväzne na to by malo nasledovať spáchanie trestného činu s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody najmenej päť rokov (takáto sadzba bola za trestný čin, z ktorého bol obžalovaný M. T. uznaný za vinného v bode IX.) nepertraktoval v obžalobe ani prokurátor.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam obžalovaného R. D. sa žiada poznamenať, že ich považuje najvyšší súd za opodstatnené z toho pohľadu, že jeho obhajobné tvrdenia neboli dostatočne preverené.

Ostáva nevyjasnené, za akých okolností sa do spisového materiálu dostal doklad na č. l. 4257 vyšetrovacieho spisu, ktorý má preukazovať, že práve v dobe, keď sa skutok v bode X. napadnutého rozsudku mal stať, mal byť obžalovaný R. D. kontrolovaný príslušníkom policajného zboru, ktorého meno je na doklade uvedené.

Tento dôkaz by mal preukazovať, že zodpovedá skutočnosti tvrdenie chráneného svedka R. G., že od osoby J.L. (stíhanej v inej veci) sa mal dozvedieť, kto sa mal zúčastniť na spáchaní predmetného skutku pod bodom X., a že to mali byť aj obžalovaní R. D. a R. O..

Je treba preveriť, kto vydal tento doklad a ako sa dostal do spisového materiálu. Vyšetrovateľ musí mať vedomosť o tom, či si ho vyžiadal sám a od koho. Ak by bola zistená osoba z policajného zboru, ktorá kontrolu obžalovaného R. D. robila, treba ju vypočuť.

Aj keď sa nepodari stotožniť osobu príslušníka policajného zboru, ktorá obžalovaného R. D. kontrolovala, je vzhľadom na obhajobu obžalovaného R. D. žiaduce preveriť, či sa tento obžalovaný mohol dostať na miesto činu, kde sa nachádzal podpálený kamión, od svojho priateľa R. Š., u ktorého mal byť v kritický deň do 21.00 hod. k svojmu druhému priateľovi R. H. niečo pred 22.00 hod., ktorého v tom čase v kritický deň mal navštíviť, tak aby medzi tým, už po tom čo sa mal skutok okolo 21.30 hod. stať, mohol byť kontrolovaný príslušníkom policajného zboru, ako sa to dokladuje na č. l. 4257 vyšetrovacieho spisu.

Mapa príslušnej časti mesta, na ktorú v tej súvislosti Špeciálny súd poukazuje, nie je k tomu postačujúcim dôkazom, pokiaľ sa nevie presná trasa, kadiaľ sa mal obžalovaný R. D. pri unikaní z miesta činu pohybovať. Žiada sa v tomto smere na objasnenie tejto okolnosti požiadať o odborné vyjadrenie alebo o znalecký posudok z odboru dopravy, po spresnení, aké by boli možné cesty presunu obžalovaného R. D. od jedného priateľa k druhému, medzitým na miesto činu a to tak, aby po tom, čo sa skutok stal, mohol byť o 21.30 hod. kontrolovaný príslušníkom policajného zboru.

Je tiež treba doplniť dokazovanie výsluchom tých svedkov, ktorých navrhol vo svojom odvolaní obžalovaný R. D..

K odvolacím námietkam obžalovaného J. B. a jeho družky M. L. treba poznamenať, že z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, predovšetkým z obsahu trestných spisov o jeho predchádzajúcich odsúdeniach a správ o výkone jeho predchádzajúcich trestov vyplýva, že bol vo výkone trestu odňatia slobody od 9. septembra 1998 do 9. mája 1999 a potom od 29. decembra 1999 a na č. l. 354 trestného spisu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 T 11/99 je správa, že dňa 29. júna 2000 ukončil trest odňatia slobody uložený mu

Okresným súdom Košice I. vo veci sp. zn. 6 T 167/1997 a zároveň nastúpil ďalší trest uložený mu Krajským súdom v Košiciach vo veci sp. zn. 1 T 11/99. Na č. l. 404 tohto spisu je správa o tom, že dňa 29. júna 2001 bol prepustený na slobodu.

Z toho vyplýva, že v čase keď sa mala zakladať zločinecká skupina, nebol na slobode. Nebolo to však po celý čas, ako je skutok v bode I. časovo ohraničený. Podľa obžaloby a bodu V. napadnutého rozsudku, sa mal obžalovaný J. B. zúčastniť na skutku, ktorý sa nepochybne stal X.. Vtedy obžalovaný J. B. nebol vo výkone trestu odňatia slobody ani vo väzbe.

Špeciálny súd sa však dostatočne nevyrovnal s otázkou začatia a trvania členstva tohto obžalovaného v zločineckej skupine alebo činnosti pre ňu. Navyše sa Špeciálny súd nevyrovnal ani s otázkou, či takto formulovaný skutok, ako je uvedený v bode V. napadnutého rozsudku, ktorý bol prebratý z bodu 4 obžaloby, zapadá do rámca činnosti zločineckej skupiny. Bolo treba vziať do úvahy ako bola v čase, keď sa tento skutok stal (X.) podľa vtedy platného a účinného znenia § 89 ods. 27 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 183/1999 Z. z. definovaná zločinecká skupina. V každom prípade cieľom páchania trestnej činnosti zločineckej skupiny muselo byť podľa tam uvedenej alternatívy pod písmenom a) dosiahnutie zisku. Iné alternatívy nie sú naznačované ani v obžalobe.

Aj trestné činy pod bodom V. by preto mali byť v skutkovej vete charakterizované týmto cieľom a navyše ak by u iných obžalovaných aj v tomto prípade takýto cieľ v konečnom dôsledku bol sledovaný, čo nebolo vyjadrené, potom ale u obžalovaného J. B. muselo by byť preukázané minimálne uzrozumenie (aspoň nepriamy úmysel), že práve preto aj on sa na tomto čine zúčastňuje. Ako motivácia pri tomto čine sa v obžalobe i napadnutom rozsudku uvádza snaha dosiahnuť zmenu výpovede svedka J. B. v trestnej veci P. O. (nevlastného brata R. N. stíhaného v inej veci). Hoci svedok P. O. bez akýchkoľvek zábran v teraz posudzovanej veci vypovedal, že mal odcudziť množstvo áut, taká súvislosť, že ním odcudzované motorové vozidlá mali slúžiť pre zločineckú skupinu a že práve preto to mal robiť, nebola vyvodzovaná ani obžalobou a tým ani v skutkovej vete napadnutého rozsudku nemohla byť, keď to nebolo žalované.

Ďalej treba k celej veci uviesť, že bolo chybou, keď Špeciálny súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré strany v konaní navrhovali a to jednak tie, ktoré navrhoval prokurátor a tiež tie,

ktoré navrhovala obhajoba, a to práve z dôvodu, že treba preveriť vierohodnosť jedného priameho dôkazu.

Špeciálny súd začal konať už za účinnosti nového Trestného poriadku a nemal možnosť vrátiť vec do prípravného konania pre nedostatočné zistenie skutkového stavu, čo by pripadalo do úvahy za existencie právneho stavu § 188 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, lebo by si to vyžadovalo objasnenie základných skutkových okolností, bez ktorých nie je možné rozhodnúť na hlavnom pojednávaní a v konaní pred súdom by bolo také došetrenie spojené s výraznými ťažkosťami alebo by bolo zrejme na ujmu rýchlosti konania. To sa napokon aj prejavilo v konaní pred súdom, ako dôsledok nedostatočne jasne preukázaných skutkových okolností ohľadne každého skutku a každého obvineného už v prípravnom konaní.

Keď však po nadobudnutí účinnosti nového Trestného poriadku č. 301/2005 Z. z. prokurátor podal obžalobu a bola súdom prijatá, dôkazné bremeno spočívajúce v preukazovaní viny obžalovaných malo ležať na prokurátorovi. Preto ak prokurátor sám sa domáhal za tým účelom doplnenia dokazovania, ale súd mu nevyhovel, v podstate s odôvodnením, že mu postačujú vykonané dôkazy a pritom sa fakticky sústavne vracia len k jednému hlavnému dôkazu, usvedčujúcej výpovedi svedka R. G. a nesnaží sa ju preveriť, hoci strany v konaní sa toho dožadujú, bolo to chybou súdu.

Za situácie, keď podstata obžaloby stojí na výpovedi jediného priameho usvedčujúceho dôkazu o účasti obžalovaných na skutkoch, sa nemožno uspokojiť s konštatovaním prvostupňového súdu, že ďalšie dôkazy nemožno považovať za dôležité, že by nepriniesli nič nového. Obsah dôkazu musí byť najprv známy a až tak možno posudzovať jeho dôležitosť a hodnovernosť.

Je preto potrebné vykonať tie dôkazy, ktoré strany v konaní navrhli pred vyhlásením dokazovania za skončené a posúdiť ich jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach s ostatnými. Treba doplniť dokazovanie i o tie dôkazy, ktoré navrhol obhajca obžalovaného J. P. v rámci odvolacieho konania, podobne i obhajca obžalovaného R. D..

Pravdou ostáva, že možno vykonať len také dôkazy, ktoré sú dostupné a vykonateľné. Väčšiu súčinnosť v tomto smere mohol prvostupňový súd vyžadovať od strán v konaní

v zmysle § 277 ods. 3 Tr. por. a potom sa zariadiť podľa toho, čo bolo dôvodom že dôkaz strany nezabezpečili. Treba aj poznamenať, že pokiaľ Špeciálny súd uvádzal, že sa márne pokúšal zabezpečiť niektorých prokurátorom navrhnutých svedkov, že na hlavné pojednávanie 16. decembra 2008 sa dostavil sám svedok M. F., ktorý predtým bol navrhovaný na vypočutie, i keď v tom čase už išlo o inú, vylúčenú vec.

Vo veci sa však má vykonať spoločné konanie, aby sa mohla posúdiť vzájomná súvislosť jednotlivých skutkov, lebo objasnenie takého, ktorý nie je predmetom tejto veci, ale je vo vylúčenom konaní, môže naznačovať na súvislosť s predmetnými skutkami a môže sa tak posúdiť vzájomná previazanosť konaní obžalovaných. Preto sa nemožno uspokojiť s tým odôvodnením, že niektorí svedkovia majú byť vypočutí k iným bodom, k niektorým skutkom vo vylúčenej veci, pretože tým sa má zároveň preveriť pravdivosť tvrdení svedka R. G. a zároveň aj obhajoba obžalovaných, predovšetkým R. O. a J. P. k viacerým bodom, napr. bodu II. napadnutého rozsudku, že s tým nemajú nič spoločného, že to bola záležitosť len svedka R. G. v spojení s osobou, resp. skupinou J. E..

Z obžaloby i spisového materiálu vyplývajú také skutočnosti, ktoré naznačujú, že boli získané výsledkami niektorých expertíz také poznatky, z ktorých by bolo možné odvodzovať nepriamo, že pachové stopy alebo povýstrelové splodiny ich porovnávaním naznačovali súvislosť s niektorými žalovanými skutkami, nie však v tej časti, ktoré sú predmetom napadnutých rozsudkov. Keďže celá žalovaná trestná činnosť, všetkých obžalovaných mala spolu veľmi úzko súvisieť a mala byť prepojená a odvodzovaná od skutku pod bodom I. napadnutých rozsudkov i obžaloby, bolo aj z tohto pohľadu chybou prvostupňového súdu, že viacerých obžalovaných a žalované skutky, ktoré však majú bezprostrednú nadväznosť na tie, ktoré sú uvedené v napadnutých rozsudkoch, vylúčil na samostatné konanie.

Podľa § 21 ods. 1 Tr. por. na urýchlenie konania alebo z iných dôležitých dôvodov možno konanie o niektorom z trestných činov alebo proti niektorému z obvinených vylúčiť zo spoločného konania.

Toto ustanovenie uprednostňujúce predovšetkým rýchlosť konania však nemožno aplikovať na úkor zmyslu a predmetu Trestného poriadku zakotveného v § 1 Tr. por., podľa ktorého sa ním upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba

rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb. Rozhodne nemožno ustanovenie § 21 ods. 1 Tr. por. používať tak, aby to mohlo naznačovať porušenie zásady prezumpcie neviny ustanovenej v § 2 ods. 4 Tr. por., čo sa v danom prípade už mohlo dotýkať tej skupiny obžalovaných, ktorí boli vylúčení na samostatné konanie.

Je síce pravdou, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. decembra 1997, sp. zn. Ndt 180/87, uverejneného pod č. 30/1998 Zbierky rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ak sa viedlo spoločné konanie proti viacerým spolupáchateľom a neskôr došlo k vylúčeniu jedného alebo viacerých spolupáchateľov na samostatné konanie, nepôjde o prejudikovanie viny, ak súd v odsudzujúcom rozsudku, ktorý sa týka ďalších, nevylúčených spolupáchateľov, v znení skutkovej vety uvedie vecnú súvislosť konania vylúčeného spolupáchateľa (doteraz neodsúdeného) s konaním ostatných spolupáchateľov.

Postup prvostupňového súdu v danej veci však už bol za rámcom tohto judikátu. Malo by ísť len o poukázanie na súvislosť konaní viacerých osôb, ale nie spôsobom použitým Špeciálnym súdom. Ide tu o špecifický prípad previazanosti konaní viacerých osôb, že bolo veľmi ťažké i pre odvolací súd vyhnúť sa tomu, aby označením trestného konania osôb, ktoré mali byť vykonávateľmi jednotlivých skutkov, ktorí však už nie sú v tomto konaní spoluobžalovanými, vopred nenaznačil svoje stanovisko k otázke ich viny. Najvyšší súd v dôsledku toho ani nemohol robiť relevantné závery v otázke viny tých obžalovaných, ktorých odvolania teraz prerokováva.

Táto vecná súvislosť konaní obžalovaných v predmetnej veci a ďalších, ktorí sú trestne stíhaní samostatne, je pri niektorých skutkoch tak úzka, že bez jednoznačného rozhodnutia o vine tých, ktorí mali byť vykonávateľmi žalovaných skutkov, nemožno rozhodnúť o vine tých obžalovaných, o ktorých sa koná v predmetnej veci a naopak, aby právoplatným výrokom o vine v tejto veci obžalovaných odvolateľov nedošlo k prejudikovaniu viny iných obvinených, ktorých trestné stíhanie ešte nebolo ukončené.

Týka sa to predovšetkým obžalovaného, ktorý mal byť podľa obžaloby (i rozsudku súdu prvého stupňa) návodcom na viaceré trestné činy (obžalovaný R. O.), že mal naviesť konkrétne osoby na ich spáchanie (porov. napr. body VI., VII. a VII. prvého napadnutého rozsudku), hoci doteraz výrokom rozsudku súdu nebolo ustálené, či práve tieto osoby čin aj

vykonali. Podobne aj opačne iná osoba, pôvodne spoluobžalovaná, ktorá mala naplánovať a zorganizovať trestné činy uvedené v bode V. napadnutého rozsudku, nebola doteraz uznaná za vinnú a je nemožné urobiť záver o vine obžalovaného J. B. bez toho, aby ostala nenarušená spomenutá zásada uvedená v § 2 ods. 4 Tr. por., vo vzťahu k tej skupine obžalovaných, o ktorých doteraz nebolo rozhodnuté.

Nie je preto ani celkom priliehavé konštatovanie prvostupňového súdu na str. 6 odôvodnenia druhého napadnutého rozsudku týkajúceho sa obžalovaného R. Č., že by sa uvádzanie mien pôvodne spoluobžalovaných, teraz stíhaných v iných konaniach, nijako nedotýkalo prejudiciálnej otázky.

Práve u tohto obžalovaného došlo k úplne rozdielnym interpretáciám záverov z výpovedí chráneného svedka R. G. k jednej a tej istej otázke. Na rozdiel od obžaloby, ktorá kládla obžalovanému R. Č. za vinu v bode 1 obžaloby, že spolu s obžalovaným M. T. a obžalovanou osobou M. B. bol obžalovaný R. Č. činný pre zločineckú skupinu, a súd to konštatoval aj v rozsudku zo 17. februára 2009 priamo v skutkovej vete, v druhom rozsudku týkajúcom sa obžalovaného R. Č. Špeciálny súd vinu tohto obžalovaného za skutok v bode I. na základe toho istého dôkazu ustálil tak, že obžalovaný R. Č. bol členom zločineckej skupiny od jej vzniku minimálne do letných mesiacov roku 2001.. Pritom v rozsudku sp. zn. PK-1 T 14/2007 na str. 100 odôvodnenia konštatoval, že niet pochyb o tom, kto bol zakladateľom a zosnovateľom zločineckej skupiny a kto bol jej členom s výnimkou obžalovaného M. T., ďalšej osoby ale aj R. Č., ktorí boli činní pre zločineckú skupinu.

Pokiaľ vec obžalovaného R. Č. bola vylúčená zo spoločného konania na samostatné prejednanie, potom mal prvostupňový súd dôsledne rešpektovať procesné ustanovenia pri vykonávaní dôkazov vo vylúčenej veci a najmä dodržať zásadu bezprostrednosti vyplývajúcu z ustanovenia § 2 ods. 19 T. por., podľa ktorého pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak.

Špeciálny súd mal preto vo vylúčenej veci obžalovaného R. Č. rešpektovať, že v prípade vylúčenia niektorého spoluobžalovaného zo spoločného konania podľa § 21 ods. 1 Tr. por. v štádiu hlavného pojednávania, je treba ohľadom tohto obžalovaného v samostatnom konaní vykonať znovu hlavné pojednávanie od začiatku, lebo v takom prípade ide o iné, nové

konanie (porov. R. č. 93/1999 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Špeciálny súd len čiastočne znovu vykonal dôkazy výsluchom svedkov R. G., E. Č., J. F. a znalca MUDr. N. B. a prečítal ďalšie znalecké posudky, odborné vyjadrenia a listinné dôkazy a čítal aj niektoré svedecké výpovede. Pokiaľ však čítal výpovede spoluobžalovaných z predchádzajúceho hlavného pojednávania uskutočneného ešte v spoločnej veci, jeho postup nebol správny, lebo vo vylúčenej veci sa takáto osoba vypočuje ako svedok, čo by v podstate prichádzalo do úvahy, pokiaľ by pôvodne vedená spoločná trestná vec bola právoplatne skončená. V každom prípade, by však výsluch takej osoby, pôvodne spoluobžalovanej, ako svedka bol možný len po poučení podľa § 130 ods. 2 Tr. por., pokiaľ by svoje právo odmietnuť vypovedať nevyužila.

Nezodpovedá pritom skutočnosti, že by všetci obžalovaní, po využití svojho práva, ku skutkom nevypovedali v predchádzajúcom konaní, pretože ku významným okolnostiam prípadu uvedeného pod bodom II. druhého napadnutého rozsudku, týkajúceho sa obžalovaného R. Č., vypovedal pôvodne spoluobžalovaný R.N. Je preto neadekvátne, z hľadiska rešpektovania vyššie uvedenej zásady bezprostrednosti, konštatovanie Špeciálneho súdu na str. 9 odôvodnenia rozsudku sp. zn. PK-1T 15/2008, že nebol dôvod meniť pôvodné procesné postavenie spoluobžalovaných po ich vylúčení zo spoločného konania. Takéto dôkazy, výpovede pôvodných spoluobžalovaných R. O., R. N. a L. F. potom Špeciálny súd aj rozoberal a hodnotil na str. 16 a 17 vo vzťahu ku skutku pod bodom II. rozsudku týkajúceho sa obžalovaného R. Č. a obžalovaných R. O. a L. F. na str. 9 i ku skutku pod bodom I. tohto rozsudku.

Rozhodne nebol správny ani postup, keď Špeciálny súd vo vylúčenej veci obžalovaného R. Č. so súhlasom prokurátora podľa § 263 ods. 1 Tr. por.(obžalovaný R. Č. nebol prítomný na hlavnom pojednávaní 26. marca 2009, lebo žiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, ale aj keby bol prítomný, zvolený postup nebol možný) prečítal výpovede svedkov L. P., A. Š. z hlavného pojednávania konaného 10. júna 2008, M. P. a Mgr. M. F. z 21. júla 2008 z pôvodne spoločne vedenej trestnej veci a M. P. a Mgr. M. F. z hlavného pojednávania z 12. augusta 2008 z ďalšej vylúčenej trestnej veci obžalovaných R. O. a M. M., ku ktorému vylúčeniu došlo uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 21. júla 2008 a vec bola potom vedená pod sp. zn. PK-1T 21/2008. Potom bolo aj absolútne irelevantné porovnávanie výpovedí niektorých

týchto svedkov z augusta 2008 s tými ktoré urobené na hlavnom pojednávaní v júli 2008, keď všetky boli vykonané v inej veci.

Konanie proti obžalovanému R. Č. a o trestných činoch jeho sa týkajúcich bolo zo spoločného konania podľa § 21 ods. 1 Tr. por. vylúčené uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku na hlavnom pojednávaní 9. júna 2008. Vyššie menovaní svedkovia boli potom vypočúvaní už v inej veci, resp. veciach, netýkajúcich sa obžalovaného R. Č..

Ustanovenie § 263 Tr. por., za predpokladu splnenia tam uvedených podmienok, umožňuje čítanie svedeckej výpovede ku ktorej došlo v tej konkrétnej veci týkajúcej sa toho istého obžalovaného a nie vo veci iných obžalovaných, lebo v inej veci iných obžalovaných sa nezisťoval vzťah svedkov a podmienky ich výsluchu uvedené v § 129 až 132 Tr. por. vo vzťahu k tomuto obžalovanému, v danom prípade k obžalovanému R. Č., ale k iným obžalovaným.

V danej súvislosti, k podmienkam možnosti vykonania hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného a tým aj možnosti vykonávania niektorých dôkazov čítaním zápisníc o výpovediach len so súhlasom prokurátora, za splnenia podmienky podľa § 263 ods. 2 Tr. por. a § 252 ods. 3 Tr. por., treba poznamenať, že ak obžalovaný pred začiatkom hlavného pojednávania výslovne odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, vzťahuje sa to na hlavné pojednávanie ako celok.

Ak pre nejakú prekážku nebolo možné vec ukončiť hneď na prvom hlavnom pojednávaní, má právo byť upovedomený o ďalšom termíne a zo strany súdu je povinnosťou tak urobiť, pokiaľ sa nevyžaduje osobná účasť obžalovaného, pre ktorú by mal byť predvolaný a je právom obžalovaného sa ktoréhokoľvek ďalšieho úkonu zúčastniť, ale neznamená to, že by v každom ďalšom prípade mal mať súd vyjadrenie od obžalovaného v zmysle § 252 ods. 3 druhej vety Tr. por. a túto okolnosť zisťovať, keď už pred začiatkom hlavného pojednávania také stanovisko obžalovaného mal k dispozícii.

V prípade, že po upovedomení o ďalšom termíne hlavného pojednávania, po jeho odročení, obžalovaný sa na hlavné pojednávanie ustanoví, teda využije svoje právo byť pri tomto úkone, potom vykonanie dôkazu spôsobom podľa § 263 ods. 1 Tr. por. je podmienené

nielen súhlasom prokurátora ale aj obžalovaného, lebo odsek 2 § 263 Tr. por. sa vzťahuje len na prípady, keď z niektorého tam uvedeného dôvodu obžalovaný na hlavnom pojednávaní nie je prítomný.

V predmetnom prípade prvostupňový súd viackrát opakovane zisťoval po odročení hlavného pojednávania a určení ďalšieho termínu, či má ďalšie vyjadrenie obžalovaných v zmysle § 252 ods. 3 Tr. por., hoci vo viacerých prípadoch také stanovisko obžalovaných už mal k dispozícii pred začatím hlavného pojednávania. Potom to riešil tak, že vylučoval obžalovaných na samostatné konanie a v niektorých prípadoch ešte na tom istom hlavnom pojednávaní, po dodatočnom zistení, že obžalovaní súhlasili s konaním hlavného pojednávania v ich neprítomnosti, spájal opäť ich veci na spoločné konanie.

Jednotlivé úkony v konaní pred súdom určuje predseda senátu. Úkonom je hlavné pojednávanie ako celok. Pri jeho príprave postupuje predseda senátu podľa § 247 ods. 5 Tr. por. tak, že urobí všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejednať a rozhodnúť bez jeho odročenia. Toto ustanovenie predpokladá prejednanie a rozhodnutie veci pri jednom úkone bez odročenia, a teda aj len jedno stanovisko alebo vyjadrenie podľa § 252 ods. 3 Tr. por. pred otvorením hlavného pojednávania. Či sa vôbec uskutočnia ďalšie úkony spojené s vykonávaním dôkazov na hlavnom pojednávaní, ak nastane taká nutnosť po odročení hlavného pojednávania, nemôže byť ponechané na vôli obžalovaného, lebo ten nevedie trestné konanie.

Tak ako už bolo vyššie uvedené, obžalovanému nič nebráni uplatniť svoje práva vyplývajúce predovšetkým z § 34 Tr. por. a ďalších pri vykonávaní dôkazov, ak svoje pôvodné odmietavé stanovisko k účasti na hlavnom pojednávaní zmení a na toto sa sám ustanoví, bez toho, aby bol naň predvolávaný, stačí, že bol o ďalšom termíne upovedomený. Pokiaľ také ďalšie odmietavé stanovisko alebo vyjadrenie obžalovaného, po upovedomení o novom termíne hlavného pojednávania, súd nemá k dispozícii, ale obžalovaný už predtým vyjadril svoj odmietavý postoj, neznamená to, že súd nemá splnené podmienky na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného.

Ďalej sa treba v súvislosti s odvolacími námietkami spočívajúcimi v nedostatočnej možnosti preštudovania spisového materiálu pri ukončení vyšetrovania zmieniť, že najvyšší súd nezisťuje v tomto smere pochybenie v ustanovení § 208 Tr. por. o poskytnutí práva

obžalovaným v primeranej lehote preštudovať spisový materiál. Z tohto ustanovenia nevyplýva, že by tento úkon musel byť u obžalovaného urobený súčasne s obhajcom. Obhajca ma však právo byť prítomný pri tomto úkone v prospech obžalovaného. Ak sa však obhajkyňa obžalovaného R. O. z osobných dôvodov nemohla zúčastniť tohto úkonu v termíne s obžalovaným, ale mala na to priestor neskôr a rovnako keď obžalovaný pri štúdiu spisov nevyužil ani ten časový priestor, ktorý mu bol poskytnutý, ako to vyplýva zo záznamov o týchto úkonoch, pričom zároveň zo spisového materiálu nevyplýva, že by bolo obžalovanému znemožňované byť pri neskoršie určenom termíne na štúdium spisov obhajkyňi, nemožno konštatovať, že by išlo o také porušenie práv obhajoby, pre ktoré mal prvostupňový súd dôvod pri predbežnom prejednaní obžaloby postupovať podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por., obžalobu odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi, ak nezistil na to iný dôvod.

V súčasnom štádiu konania nejde o takú námietku, pre ktorú by bolo možné zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu § 316 ods. 3 písm. b) Tr. por. Navyše vrátenie veci prokurátorovi do prípravného konania je v zmysle § 323 Tr. por. podmienené len naplnením tých podmienok, ktoré sú uvedené v ustanovení § 279 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný R. O. obhajcu mal v každom štádiu konania, v ktorom ho mal mať pri povinnej obhajobe podľa § 37 ods. 1 Tr. por. po vznesení obvinenia a obhajcovia mohli využiť svoje práva. Boli vždy upovedomovaní vyšetrovateľom o vykonávaní jednotlivých úkonov o čom sú v spise zaevidované záznamy a pokiaľ sa na niektorých úkonoch napriek tomu nezúčastnili, nevyužili tak iba svoje právo.

V súdnom konaní však v jeho závere na hlavnom pojednávaní 16. februára 2009 nebolo umožnené obhajkyňi obžalovaného R. O. Mgr. M. C. ujať sa svojich obhajovacích práv. Právo na obhajobu tohto obžalovaného tým bolo porušené.

Pri určení termínu hlavného pojednávania na 16. a 17. februára 2009, ku ktorému došlo na hlavnom pojednávaní dňa 27. januára 2009, ktoré muselo byť odročené, okrem iného, aj pre neprítomnosť obhajcu obžalovaného R. O., mal obžalovaný R. O. zvoleného obhajcu JUDr. J. F.. Okrem toho už predtým, než sa malo konať hlavné pojednávanie určené na 27. januára 2009 bol obžalovanému R. O. opatrením predsedu senátu Špeciálneho súdu zo 7. januára 2009 ustanovený náhradný obhajca JUDr. M. K. a ešte v skoršom štádiu konania pred súdom, opatrením predsedu senátu zo 6. novembra 2008, tiež tomu istému obžalovanému bola

ustanovená náhradná obhajkyňa JUDr. L. R. a opatrením predsedu senátu Špeciálneho súdu z 28. januára 2009 bola obžalovanému R. O. ustanovená ďalšia náhradná obhajkyňa Mgr. N. L..

Zvolenému obhajcovi obžalovaného R. O. JUDr. J. F. i všetkým ustanoveným náhradným obhajcom menovaného obžalovaného boli doručené v dobe od 29. januára 2009 do 2. februára 2009 upovedomenia o termíne konania hlavného pojednávania v dňoch 16. a 17. februára 2009.

Dňa 14. februára 2009 obhajca JUDr. J. F. faxovým podaním s prílohou, kópiou listu obžalovaného R. O. označenom ako odvolanie plnomocenstva, oznámil Špeciálnemu súdu, že dňom 13. februára 2009 mu bolo odvolané plnomocenstvo zo strany jeho klienta obžalovaného R. O. na jeho obhajovanie, lebo bol toho názoru, že vzhľadom na tlak zo strany Špeciálneho súdu na jeho osobu i vzhľadom na negatívnu medializáciu celého prípadu, tieto skutočnosti by mohli mať negatívne dopady pri rozhodovaní v jeho veci. Toto vyjadrenie sa obžalovaného je zrejme z pripojenej kópie listu obžalovaného R. O. z 13. februára 2009 obhajcovi JUDr. J. F..

Bez akejkolvek ďalšej zmienky o tom, či si obžalovaný volí iného obhajcu, resp. či sa už tak stalo a ak áno, kedy došlo k splnomocneniu a komu bolo udelené, obhajca JUDr. J. F. sa bez ďalšieho ospravedlnenia na hlavné pojednávanie konané 16. februára 2009 neustanovil.

Na č. l. 12775 a 12776 trestného spisu sú zadokumentované originál uvedeného listu obžalovaného R. O. z 13. februára 2009 adresovaného obhajcovi JUDr. J. F. a k nemu pripojené plnomocenstvo K. O., manželky obžalovaného R. O. pre advokátku Mgr. M. C. z K., zapísanú v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory pod č. X., na obhajovanie jej manžela R. O., nar.X. v jeho trestnej veci.

Je zrejme, že uvedený list a splnomocnenie pre obhajkyňu Mgr. M. C. neboli zasielané Špeciálnemu súdu poštou a z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 16. februára 2009 vyplýva, že ich predložila samotná obhajkyňa Mgr. M. C. súdu priamo na tomto pojednávaní, na ktoré sa sama ustanovila.

Na tomto hlavnom pojednávaní nemalo byť vykonávané už žiadne dokazovanie, ktoré ešte predtým na hlavnom pojednávaní 6. novembra 2008 bolo vyhlásené za skončené, a mali byť prednesené už len záverečné reči.

Z náhradných obhajcov obžalovaného R. O. bola prítomná na hlavnom pojednávaní 16. februára 2009 len obhajkyňa JUDr. L. R.. Náhradní obhajcovi JUDr. M. K. a Mgr. N. L. sa napriek upovedomeniu na toto hlavné pojednávanie neustanovili.

Zvolená obhajkyňa Mgr. M. C. žiadala súd na tomto hlavnom pojednávaní poskytnúť lehotu na prípravu na pojednávanie, keď predtým predseda senátu konštatoval, že nová obhajkyňa Mgr. M. C. nemá zachovanú lehotu na prípravu.

Obžalovaný R. O. žiadal, aby toto hlavné pojednávanie bolo odročené, lebo jeho obhajkyňa ho nemôže zastupovať, keďže nepozná celý spisový materiál a ani náhradná obhajkyňa nie je na to pripravená, lebo s ním nekomunikovala o situácii, v čom by ho mala obhajovať a ako si to on predstavuje.

Predseda senátu Špeciálneho súdu s poukazom na ustanovenie § 43 ods. 3 Tr. por. na tomto hlavnom pojednávaní konštatoval, že skutočné prevzatie obhajoby obžalovaného R. O. obhajkyňou Mgr. M. C. ešte nenastalo, pretože skutočné prevzatie obhajoby vysvetľuje súd tým, že obhajca si bude môcť reálne plniť svoje práva a povinnosti na hlavnom pojednávaní.

Predseda senátu argumentoval, že tým, že obhajkyňa vyhlásila, že žiada lehotu na prípravu, tým by vlastne vznikla prekážka, na základe ktorej by ešte musel svoje práva a povinnosti vykonávať dovtedy zvolený obhajca JUDr. J. F., ktorý však nie je prítomný, avšak popri ňom ako náhradná obhajkyňa je okrem iných aj JUDr. L. R., ktorá bola prítomná na hlavnom pojednávaní a bola zároveň aj náhradnou obhajkyňou obžalovaného R. D.. Z týchto dôvodov považoval Špeciálny súd podmienky na vykonanie hlavného pojednávania za splnené a pristúpil k záverečným rečiam.

Súd ďalej nekonal so zvolenou obhajkyňou Mgr. M. C. a po prednesení záverečnej reči prokurátora vyzval náhradnú obhajkyňu JUDr. L. R., aby predniesla záverečnú reč za obžalovaného R. O.. Na to JUDr. L. R. vyhlásila, že nebude prednášať záverečnú reč ako náhradná obhajkyňa za obžalovaného R. O., lebo by svojou záverečnou rečou mohla porušiť

právo obžalovaného na obhajobu, keďže vzhľadom na jej dlhodobú práceneschopnosť sa skutočne neskontovala s obžalovaným za účelom prípravy záverečnej reči a že v tomto smere aj obžalovaný predniesol, že nemá dôveru. Predniesla potom záverečnú reč za obžalovaného R. D..

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovuje k tomu svoj právny názor, že postup Špeciálneho súdu vo veci zabezpečenia obhajovacích práv obžalovaného R. O. bol chybný. Nesprávny bol výklad ustanovenia § 43 ods. 3 Tr. por. a ďalších ustanovení Trestného poriadku Špeciálnym súdom, resp. predsedom jeho senátu, dotýkajúcich sa obhajoby obvineného, predovšetkým ustanovení § 39 až 44 Tr. por. Podmienky na vykonanie hlavného pojednávania dňa 16. februára 2009, z hľadiska zachovania práv obžalovaného R. O. a jeho obhajkyne, boli pritom splnené, ale z úplne iných dôvodov než uvádzal Špeciálny súd.

Pri povinnej obhajobe vymedzenej v § 37 Tr. por. môže mať obvinený buď zvoleného obhajcu (§ 39 Tr. por.) alebo ak si ho nezvolí sám, resp. iné na to oprávnené osoby, môže mu byť obhajca ustanovený (§ 40 Tr. por.) alebo môže mať popri zvolenom alebo ustanovenom obhajcovi, za podmienok uvedených v § 42 ods. 1 Tr. por. ustanoveného náhradného obhajcu.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. por. obvinený alebo iná oprávnená osoba si zvolí obhajcu tým, že písomne splnomocní obhajobou advokáta.

Podľa § 39 ods. 5 Tr. por. môže si obvinený namiesto obhajcu, ktorého si zvolil, alebo ktorého mu zvolila oprávnená osoba uvedená v odseku 1, zvoliť iného obhajcu.

Podľa § 40 ods. 5 Tr. por. obvinený si môže namiesto obhajcu, ktorý mu bol ustanovený, sám zvoliť obhajcu podľa § 39. Ustanovenie obhajcu zruší ten, kto obhajcu ustanovil.

Podľa § 41 ods. 1 Tr. por. ustanovený obhajca je povinný obhajobu bez meškania prevziať.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. por. náhradný obhajca má rovnaké práva a povinnosti ako zvolený obhajca alebo ustanovený obhajca; na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí ich však môže vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu.

Podľa § 42 ods. 3 Tr. por. ustanovenia § 40 a 41 sa na náhradného obhajcu vzťahujú primerane.

V ustanovení § 43 Tr. por. o možnostiach oslobodenia ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovania a možnosti namiesto neho zvoliť si iného alebo ustanoviť obvinenému iného obhajcu sa v odseku 3 dodáva, že skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je však povinný plniť svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

V ustanoveniach § 44 Tr. por. sú vymedzené práva a povinnosti obhajcu a týkajú sa všeobecne každého, či zvoleného, ustanoveného alebo náhradného ustanoveného obhajcu. Podľa odseku 1 tohto paragrafu obhajca je povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc na obhajovanie jeho záujmov, účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä starať sa o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho vinu zmierňujú.

Z posledného uvedeného ustanovenia, ale ani z iných v Trestnom poriadku, nevyplýva, že by malo byť vecou súdu starať sa aj o kvalitu obhajoby, čo najmä pri zvolenom obhajcovi je vecou samotného obhajcu a jeho klienta a bolo by to aj v rozpore s princípom nezávislého výkonu advokátskeho povolania. Úlohou súdu je však dbať a nepripustiť, aby v konaní ktoré vedie, obhajca postupoval tak, alebo konal to, čo je v rozpore so zákonom.

Z vyššie uvedeného ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. por. je jednoznačne zrejmé, ako si môže obvinený alebo ako mu môže iná oprávnená osoba zvoliť obhajcu. Ide o jednostranný právny úkon, ktorým je splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie, ktoré je adresované tretím osobám.

Oprávnenie obhajcu zastupovať obvineného a uplatňovať si práva ale zároveň aj plniť si povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 44 Tr. por. vznikajú dňom splnomocnenia. Keďže však ide pri splnomocnení o úkon nielen medzi obvineným a advokátom, resp. inou oprávnenou osobou a advokátom, lebo ten by sám osebe nič neznamenal, ale o úkon, ktorým sa vo vzťahu k tretím osobám, ktorým sa dáva na vedomie, že advokát je oprávnený zastupovať obvineného ako obhajca, má aj vo vzťahu k súdu právnu relevanciu spojenú s ďalšími právnymi účinkami tento právny úkon len dorúčením splnomocnenia súdu a to

takého, z ktorého je bez pochybností možné zistiť, že ide o obvineného, ktorý advokáta splnomocňuje, alebo že ide o takú osobu, ktorá je podľa § 39 ods. 2 oprávnená zvoliť obvinenému obhajcu a že ide o advokáta, ktorý je zapísaný v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory, pričom advokát musí byť identifikovaný tak, aby si túto skutočnosť mohol súd overiť.

Žiadny iný úkon, či už zo strany obvineného, inej oprávnenej osoby, alebo samotného advokáta, alebo aj iného obhajcu predtým zvoleného, či ustanoveného, nemá žiadne právne účinky v tom smere, že by mal konať vo veci nový zvolený obhajca, pokiaľ tento nový obhajca alebo obvinený alebo osoba oprávnená podľa § 39 ods. 2 Tr. por. nepredloží súdu splnomocnenie nového zvoleného obhajcu. To znamená, že buď ho doručí súdu spôsobom predpokladaným v § 62 ods. 1 a § 68 ods. 1 Tr. por., alebo ho predloží osobne pri úkone, ktorého má právo sa zúčastniť (napr. hlavné pojednávanie) alebo ho vykonať (napr. nazretie do spisov) a prípadne doručenie splnomocnenia môže advokát spojiť aj priamo s ďalším podaním, napr. žiadosťou, návrhom, opravným prostriedkom, na ktoré je oprávnený podľa § 44 ods. 2 Tr. por.

Zaslanie splnomocnenia pre advokáta na obhajovanie obvineného súdu telegraficky, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu nenadobudne účinky doručenia, pokiaľ nie je potvrdené spôsobom uvedeným v poslednej vete § 62 ods. 1 Tr. por. Splnomocnenie je potrebné doručiť súdu v origináli, iba tak sa môže overovať jeho pravosť.

V zmysle vyššie uvedeného nemal žiadnu právnu relevanciu iba samotný list obžalovaného R. O. z 13. februára 2009 zaslaný jeho predchádzajúcemu zvolenému obhajcovi o strate dôvery a odvolaní plnomocenstva.

Pokiaľ teda v danom prípade bol X. obhajcom JUDr. J. F. v kópii aj s oznámením tejto skutočnosti doručený tento list súdu, to ho ešte nezbavovalo povinností vyplývajúcich pre neho zo zákona, najmä § 44 ods. 1 Tr. por. a z príkazov daných mu súdom na základe zákona, v tomto prípade na základe upovedomenia o hlavnom pojednávaní, na ktorom podľa zákona bola jeho účasť povinná.

Skôr zvolený obhajca je povinný plniť svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby. Za nerešpektovanie príkazu súdu mohli byť voči nemu vyvozené príslušné právne dôsledky aj v prípade, keby bol vedel o úmysle obvineného zvoliť si iného obhajcu, pretože z podania, ktoré aj s kópiou listu zaslal súdu nevyplýva, že by si obžalovaný zvolil iného obhajcu a najmä nie či také splnomocnenie bolo doručené súdu, čo sa ani nestalo, lebo nová splnomocnená obhajkyňa ho predložila až 16. februára 2009 na hlavnom pojednávaní. Bolo povinnosťou skôr zvoleného obhajcu plniť všetky povinnosti až do momentu pokým nenastanú účinky splnomocnenia nového zvoleného obhajcu.

Nesprávny bol však výklad Špeciálneho súdu, že ešte nenastalo skutočné prevzatie obhajoby advokátkou Mgr. M. C., ktorá sa po splnomocnení manželkou obžalovaného dostavila na súdom určený termín úkonu a predložila súdu splnomocnenie a rovnako nesprávny bol výklad zákona, že by nebola splnená lehota na prípravu pre obhajcu, ako ani to, že by žiadosťou obhajkyne o odročenie pojednávania za tým účelom nastala prekážka, na základe ktorej by musel svoje práva a povinnosti vykonávať obhajca JUDr. J. F.

Zo žiadneho ustanovenia Trestného poriadku nevyplýva, že by pri každom odročenom pojednávaní malo sa postupovať podľa § 247 ods. 1 Tr. por. Tento postup bol v danom prípade zachovaný na začiatku pri nariadení hlavného pojednávania. Právo obhajoby obžalovaného z hľadiska tohto ustanovenia a tam nariadenej lehoty na prípravu pre obžalovaného i obhajcu bolo zachované. Obžalovaný si môže kedykoľvek v priebehu konania zvoliť iného obhajcu alebo aj ďalšieho obhajcu a mať viacerých, ale to neznamena, že v konaní pred súdom sa treba vracat' vždy na začiatok. Ide o kontinuitu obhajoby a ak mal predtým zvolený alebo ustanovený obhajca z hľadiska procesných lehôt zachované práva, ktoré voči nemu musia byť dodržané, aby sa úkon mohol uskutočniť, tak sa to vzťahuje aj na každého ďalšieho obhajcu, ktorého si obžalovaný dodatočne zvolí tak, že účinky splnomocnenia vo vzťahu k súdu nastanú až pri nariadenom úkone samotnom.

V predmetnom prípade účinky splnomocnenia nového zvoleného obhajcu vo vzťahu k súdu nastali až pri samotnom nariadenom úkone hlavného pojednávania 16. februára 2009 a dovtedy bolo v zmysle § 43 ods. 3 Tr. por. povinnosťou skôr zvoleného obhajcu JUDr. J. F. plniť si svoje povinnosti.

Nebolo povinnosťou súdu odročovať hlavné pojednávanie na žiadosť nového zvoleného obhajcu pre to, aby sa zachovala lehota piatich pracovných dní na prípravu uvedená v § 247 ods. 1 Tr. por.

Je vecou samotného obžalovaného, jeho postoja k sebe samému a k prejednávanej veci, akú kvalitnú obhajobu chce mať a rovnako aj oprávnených osôb podľa § 39 ods. 2 Tr. por., akú kvalitnú obhajobu chcú obvinenému zabezpečiť. Na druhej strane je to vecou etiky obhajcu a jeho vzťahu ku klientovi, či je spôsobilý aj za takého stavu, ako bolo vyššie popísané, poskytnúť mu kvalitnú obhajobu. Tieto vzťahy nemôže súd skúmať, nemôže posudzovať kvalitu obhajoby jej porovnávaním medzi dvomi či viacerými obhajcami, lebo výkon advokácie by tým nebol nezávislý ako slobodného povolania a je vecou obvineného voľne, kedykoľvek zvážiť prečo (súd to neskúma a ani nemá za úlohu) si chce zvoliť namiesto predchádzajúceho zvoleného obhajcu iného, ale s dôsledkami, ktoré musí sám znášať, že si je vedomý (alebo iná oprávnená osoba) akého úkonu sa má nový obhajca zúčastniť alebo vykonať a či bude spôsobilý dostatočne kvalitne ho zastúpiť. To znamená v danom prípade s vedomosťou toho, že má nasledovať záverečná reč a že ju má obhajca predniesť na nariadenom úkone, na ktorom predkladá svoje splnomocnenie a že niet v takom prípade práva na odročenie hlavného pojednávania.

Ak advokátovi, ktorý vykonáva advokáciu samostatne, nebráni žiadna prekážka, teda ani spočívajúca v tom, že by mu fyzické či duševné schopnosti bránili v tom, aby za daných okolností pri preberaní splnomocnenia v tak krátkom čase pred nariadeným úkonom súdu mohol si splniť svoje obhajovacie povinnosti tak ako predpokladá § 44 ods. 1 Tr. por. v poskytnutí potrebnej právnej pomoci, potom dôsledky takého konania v procesnom zmysle idú výlučne na ťarchu jeho a jeho klienta.

Predseda senátu Špeciálneho súdu mal vyzvať novú splnomocnenú obhajkyňu obžalovaného R. O., aby predniesla záverečnú reč. Ak by ju nepredniesla, ostalo by toto právo nevyužitú. Ide o právo obhajcu, lebo zo žiadneho ustanovenia Trestného poriadku nevyplýva, že ju musí predniesť. Súd však s touto obhajkyňou nekonal, ale chybné vyzval náhradnú obhajkyňu obžalovaného R. O. JUDr. L. R., aby predniesla záverečnú reč. Podľa § 42 ods. 2 Tr. por. môže náhradný obhajca svoje práva a povinnosti na hlavnom pojednávaní vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného obhajcu.

V danom prípade na hlavnom pojednávaní bola prítomná zvolená obhajkyňa Mgr. M. C.. Ak namiesto nej bola vyzývaná na prednesenie obhajoby náhradná obhajkyňa išlo o procesnú chybu súdu. Ak by nebola nastala táto situácia, že novozvolená obhajkyňa by nebola prítomná a nebol prítomný ani skôr zvolený obhajca JUDr. J. F., vtedy by nastal čas na výkon práv náhradnej obhajkyne na hlavnom pojednávaní. Argumenty náhradnej obhajkyne JUDr. L. R., ktoré predniesla na hlavnom pojednávaní v nadväznosti na vyjadrenia obžalovaného R. O., neboli priliehavé. Čo sa týka obhajovacích povinností náhradného obhajcu, platí o nich to isté, čo už bolo vyššie uvedené. Táto náhradná obhajkyňa už bola ustanovená skôr a obhajovala aj obžalovaného R. D., za ktorého záverečnú reč predniesla. Dôvody, že sa neskontovala s obžalovaným alebo obžalovaný s ňou alebo či bola v kontakte na účel prípravy obhajoby so skôr zvoleným obhajcom, nemohli byť pre súd relevantné. Za takej situácie odmietnutie predniesť záverečnú reč, by bolo len nevyužitím práva daného v prospech obžalovaného.

Jedine vtedy ak by zo závažného dôvodu nastala situácia na oslobodenie ustanoveného obhajcu od povinnosti obhajovania a bol by predsedom senátu oslobodený a namiesto neho by bolo treba ustanoviť iného alebo by si v takom prípade namiesto ustanoveného obhajcu zvolil iného obhajcu obvinený, prichádzalo by do úvahy, podľa okolností prípadu, poskytnutie primeranej lehoty na prípravu na nariadený úkon novému obhajcovi.

Najvyšší súd považoval za potrebné podrobnejšie sa zaoberať otázkami práv a povinností obhajcov, lebo zistil z priebehu celého konania pred súdom, že v ňom nie vždy striktne postupovali podľa vyššie uvedených pravidiel ako obhajcovia tak aj súd.

K odvolaniu poškodeného E. A. najvyšší súd poznamenáva, že vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok, ktorý sa ho týka, bol zrušený v celom rozsahu a vec vrátená súdu prvého stupňa, je predčasné pre najvyšší súd robiť závery o opodstatnenosti jeho ďalšieho nároku, s ktorým bol odkázaný na občianske súdne konanie. Svoje práva si môže naďalej uplatňovať v konaní pred súdom prvého stupňa.

Záverom najvyšší súd stručne zhrňuje, čo bude úlohou prvostupňového súdu v novom konaní:

spojiť všetky veci, všetkých obžalovaných do jedného konania, teda aj teraz posudzovanú vec obžalovaného R. Č. a ďalšie ako vyplývajú zo zápisníc o hlavnom pojednávaní;

vyrovnať sa s tými nejasnosťami, na ktoré bolo vyššie poukázané;
vykonať dokazovanie smerujúce k prevereniu, či bol obžalovaný R. O. majiteľom alebo prevádzkovateľom súkromnej bezpečnostnej služby, odkedy a dokedy;
overiť, či dodatočne nevyšlo najavo nájdenie a zaistenie zbraní, ktoré by mali súvis s konaním niektorého z obžalovaných a v kladnom prípade vyžiadať expertízy na ich porovnanie s výsledkami zaistenými na stopách z miesta činu tých skutkov, ktoré sú v obžalobe;
preveriť súčasný právny stav ochrany svedka R. G. a podľa výsledkov a pre prípad, že obžalovaní nevyužijú svoje právo na odmietnutie, zvážiť možnosť priamej konfrontácie svedka s obžalovanými;
vykonať dostupné dôkazy navrhované obhajobou a prokurátorom pred vyhlásením dokazovania za skončené, ako aj dôkazy navrhované obžalovanými v rámci odvolacieho konania;
vykonať vyššie naznačené dôkazy na preverenie možnosti obžalovaného R. D. byť účastný pri vykonaní žalovaného skutku (bod X. napadnutého rozsudku) i napriek tomu, že by sa mal v časoch ním uvádzaných nachádzať na iných miestach a v tej súvislosti aj preveriť okolnosti vydania dokladu na č. l. 4257 trestného spisu a pri stotožnení tejto osoby ju vypočuť.

Po vyhodnotení všetkých dôkazov vzťahujúcim sa ku všetkým bodom obžaloby, vyvodit' z nich to, čo na ich základe je bez akýchkoľvek pochybností preukázané a vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

Napokon Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že pokiaľ obžalovaný R. O. podaním zo dňa 23. februára 2010, ktoré bolo doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 24. februára 2010 vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým členom senátu, ktorí sú uvedení v záhlaví tohto uznesenia, spočívajúcej v tom, že mu nebol umožnený opravný prostriedok proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. decembra 2009, ktorým bola predĺžená lehota trvania jeho väzby (také bolo uvedené aj poučenie v uznesení, že proti nemu sťažnosť nie je prípustná), že ide o námietku, ktorej dôvodom je procesný postup súdu a o takejto námietke sa podľa § 32 ods. 6 Tr. por. nekoná. Preto o nej nekonal ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a poznamenal to v zápisnici o neverejnom zasadnutí.

Z uvedených dôvodov rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako sa uvádza vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 26. februára 2010

JUDr. Milan K a r a b í n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková